



Imperi Persa Aquemènida

Història dels Grans Imperis II

Presentació Curs

- **TEMARI: Història dels grans imperis**
- *Els grans imperis s'han succeït al llarg de la història d'Europa i del Mediterrani. Aquests imperis han dominat territoris a Europa, Àsia i Àfrica i han donat forma a la cultura europea i a l'organització actual de les fronteres de molts estats. En aquest curs estudiarem els Imperis des de l'època antiga fins a l'època medieval*
- Començarem per Mesopotàmia i Egipte, avançarem per Pèrsia, Grècia, Macedònia i Roma i continuarem amb l'Imperi bizantí i l'imperi carolingi
- ***Aquest curs té una durada de més d'un trimestre***



Cicle: Història dels Grans Imperis

- **Temari general:**

- ~~— Els Imperis mesopotàmics~~

- ~~— L'Egipte faraònic~~

- *Imperi Persa*

- *Grècia / Hel·lenisme*

- Imperi romà

- Imperi carolingi

- Imperi bizantí

Cicle: Història dels Grans Imperis

- **Temari Curs Història dels Grans imperis 2:**
 - 1 - Marc Geogràfic antiga Pèrsia
 - 2 - Creació i Història Imperi persa Aquemènida
 - 3 - Estructura política i territorial Imperi persa Aquemènida
 - 4 - Marc Geogràfic / Món Minoic i Micènic
 - 5 - Època Fosca i Arcaica
 - 6 - Època Clàssica - Esparta i Atenes
 - 7 - s. V a.C., Les Guerres Mèdiques
 - 8 - s. V a.C., L'expansió atenesa i la Guerra del Peloponès
 - 9 - s. IV a.C., Enfrontament al Món Grec
 - 10 - L'ascens de Macedònia

Curs Història dels Grans Imperis 2.

Pèrsia i Grècia

- **Cotxeres Sants**
- Dilluns de 18:30 a 20:00 hores
- Del 12 de gener al 16 de març de 2026
- **Casa Elizalde**
- Dimarts de 19:45 a 21:15 hores
- Del 13 de gener al 24 de març de 2026

Presentació professor

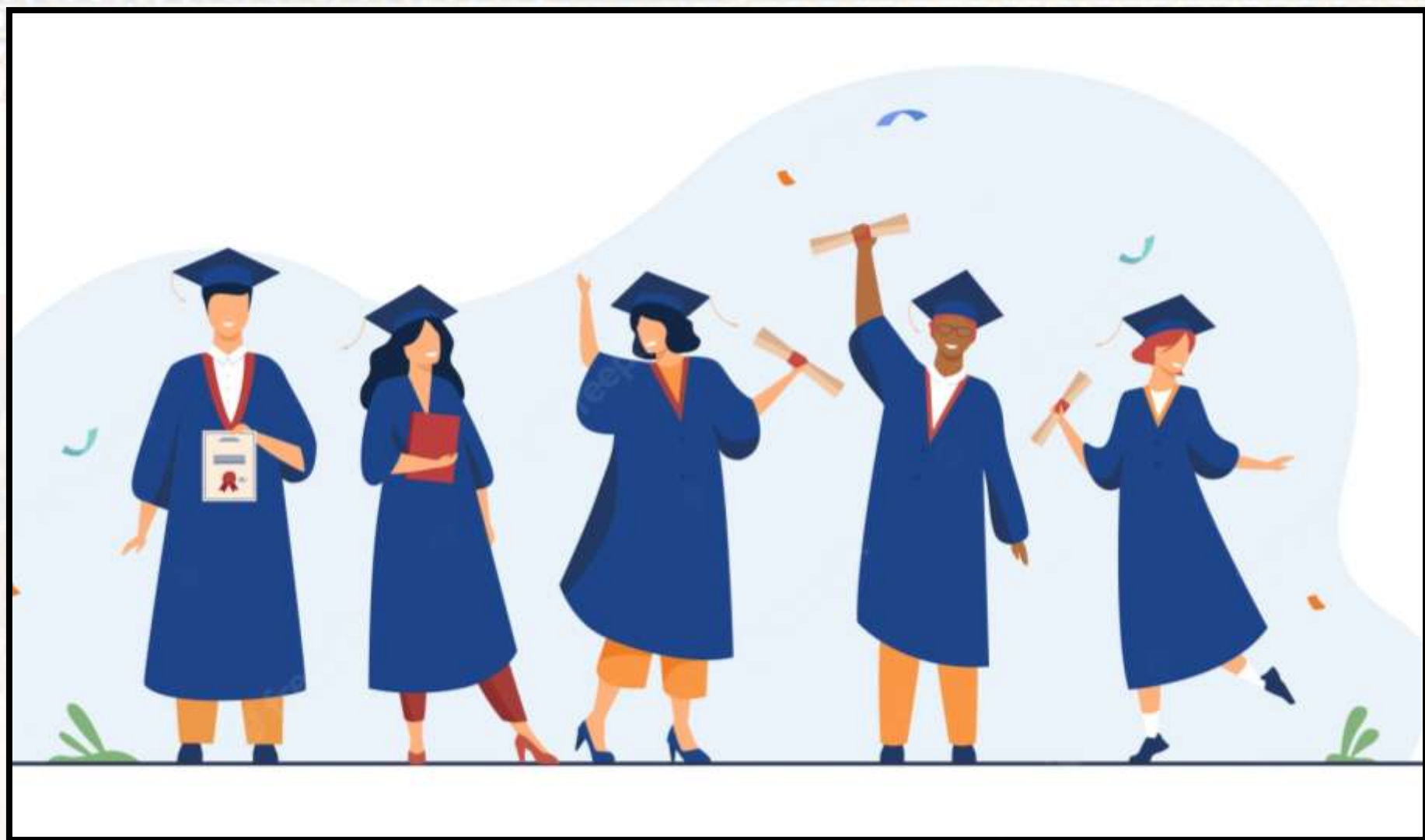
- **Jordi Pisa Sànchez**
 - Historiador
 - Màster Gestió Cultural
- **Experiència:**
 - Cursos Història
 - Xerrades / conferències Història
 - Rutes guiades
 - Gestió Cultural
 - Mail: estilicon@hotmail.com



Presentació alumnes

- He presentat el curs i m'he presentat jo, i ara és hora de que us **presenteu vosaltres**.
- M'agradaria saber:
 - El vostre **nom**
 - **Per què us heu apuntat** a aquest curs
 - *Què us interessa més de la història Pèrsia i Grècia?*







Imperi Persa Aquemènida

Història dels Grans Imperis II

Imperi persa aquemènida

- **Imperi Aquemènida**
 - *Primer dels Grans Imperis de la Història*
- **Expansió**
 - **Inici:** Mitjans s. VI a.C. / Cir II El Gran
 - **Final:** Conquestes Alexandre Magne 334 – 323 a.C.
 - *Uns 200 anys*
- **Dominis aquemènides**
 - Des de Europa (Nord Grècia, Tràcia i Macedònia)
 - Fins a l'Índia
 - *Europa, Àsia i Àfrica*
 - **Inclou**
 - Iran
 - Mesopotàmia
 - Àsia Menor
 - Llevant mediterrani
 - Egipte, Líbia, Núbia
 - Part d'Àsia central
 - Turkmenistan, Uzbekistan, Tajikistan, Afghanistan
 - Nord-oest Índia

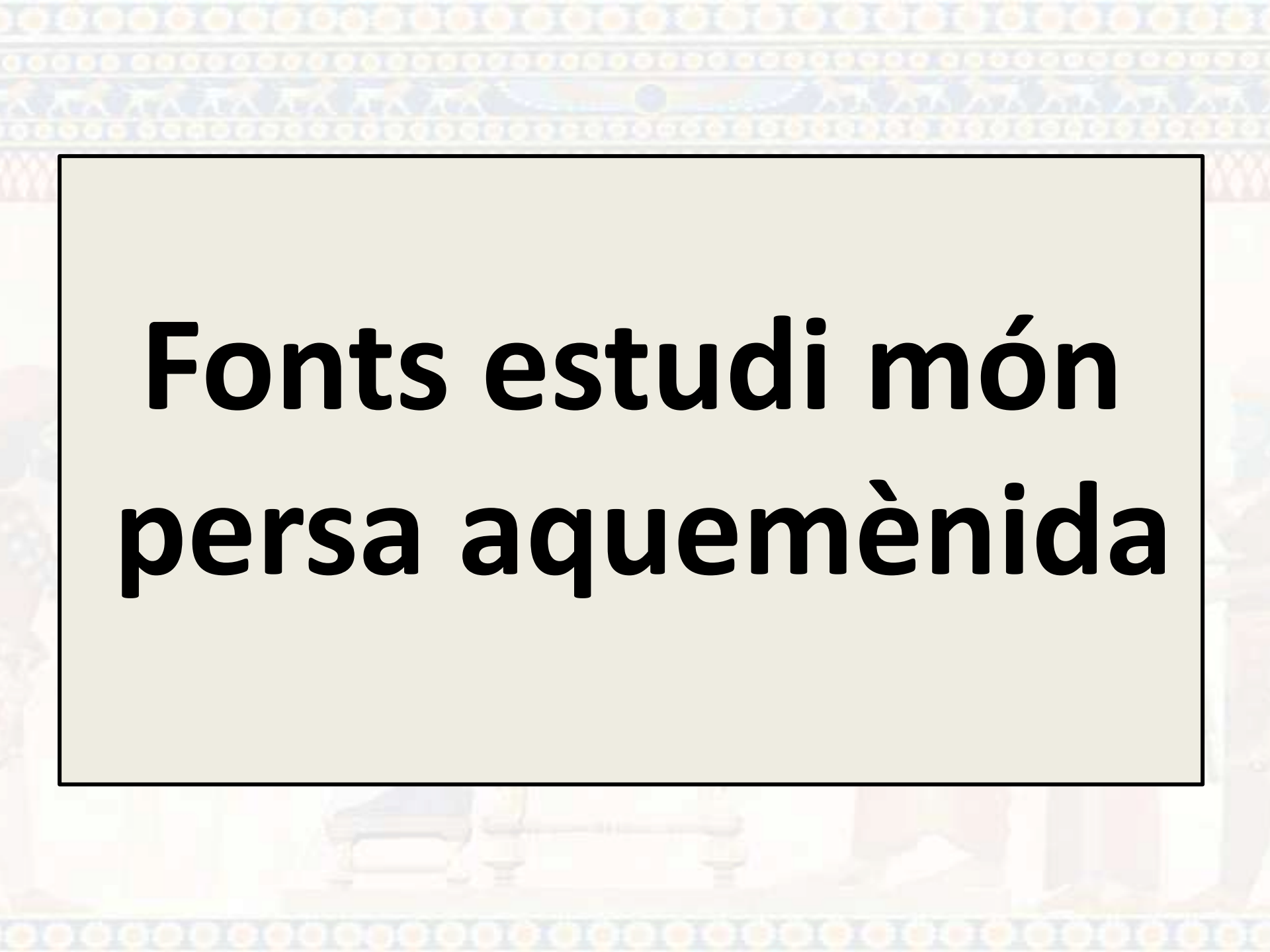


Imperi persa aquemènida



Imperi persa aquemènida





**Fonts estudi món
persa aquemènida**

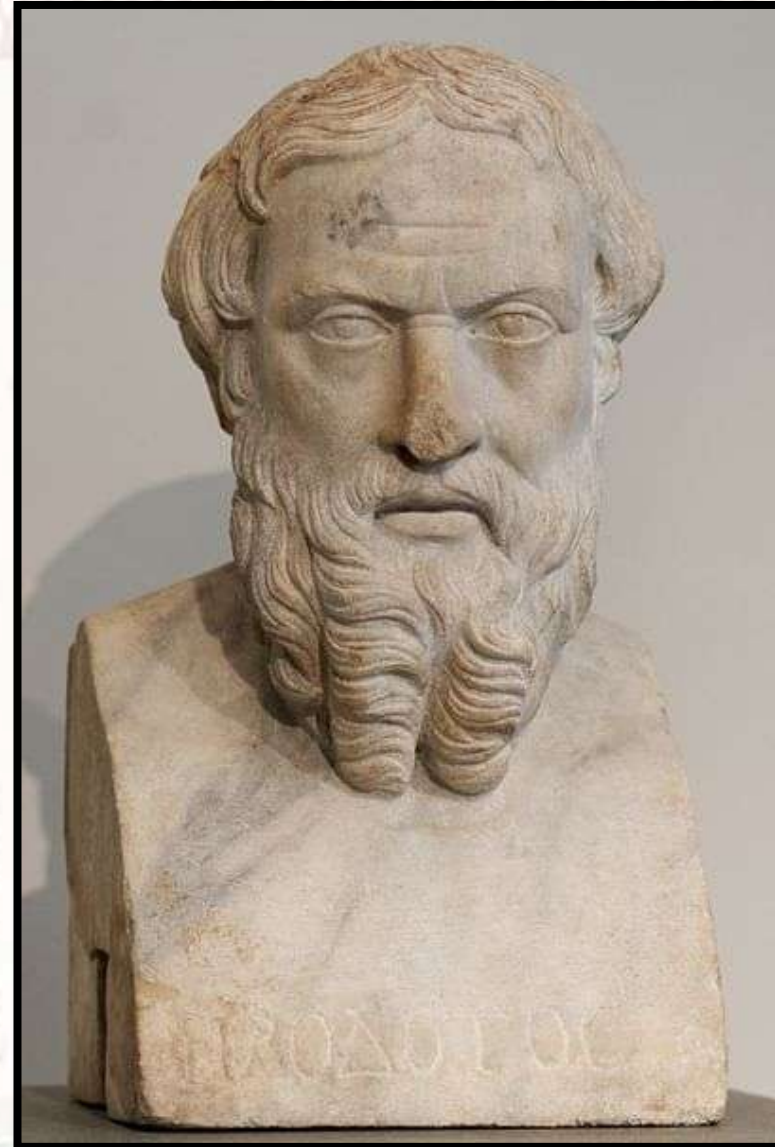
Fonts estudi món persa aquemènida

- **Fonts estudi Imperi Aquemènida**
 - Problemàtiques
- **Escassetat**
 - Extensió territorial
 - *Sobretot Occidental*
 - Cronologia
 - *Sobretot finals s. VI – Inicis s. V a.C.*



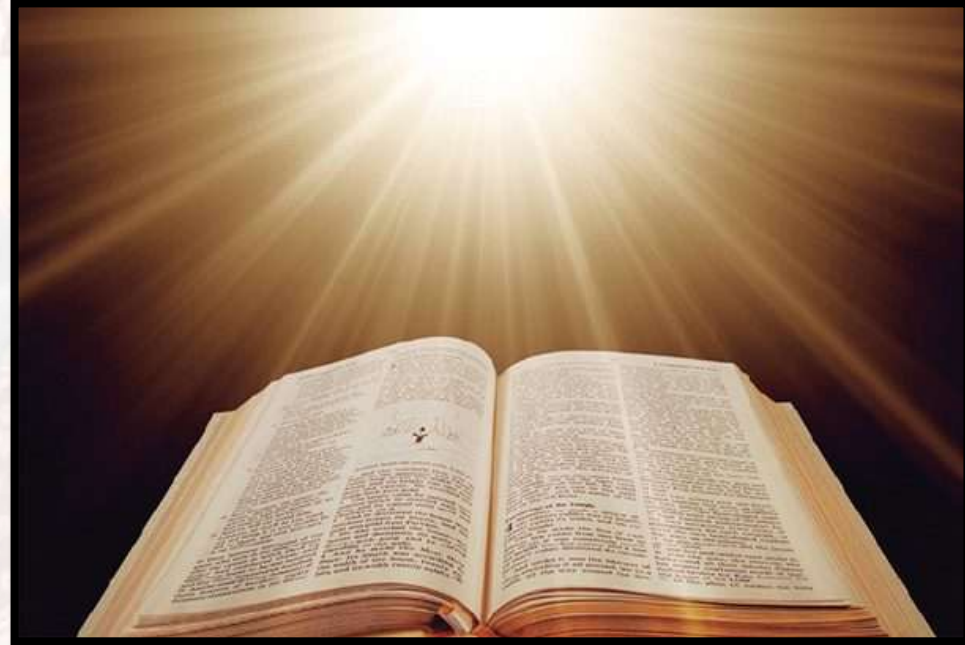
Fonts estudi món persa

- **Fonts literàries (autors greco-romans)**
 - Perses no van deixar escrits històrics
 - *Transmissió oral*
 - Heròdot (s. V a.C.)
 - Ctèsies de Cnidos (s. IV a.C.)
 - Xenofont (s. IV a.C.)
 - **Elements comuns**
 - *Visió negativa Imperi persa*
 - Diodor Sícul (s. I a.C.)
 - Plutarc (s. I – s. II d.C.)
 - Estrabó (s. I a.C. – s. I d.C.)
 - Arrià de Nicomèdia (s. II d.C.)
 - Quintus Curcius (s. I d.C.)
 - *Campanyes Alexandre Magne*



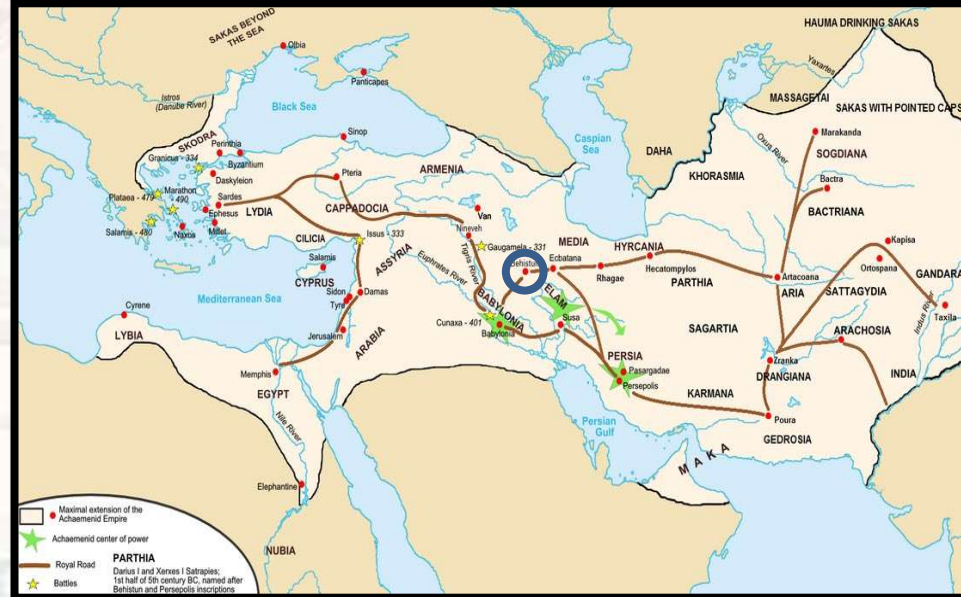
Fonts estudi món persa

- **Fonts literàries (Bíblia)**
 - *Llibre de Nehemies* (s. V a.C.)
 - *Llibre d'Esdres* (s. III a.C.)
- *Imatge positiva dels perses*
 - Perses alliberen als jueus de la captivitat a Babilònia
 - 587/6, Deportats per Nabucodonosor II
 - Rei neobabilònic
 - *Reconstrucció temple de Salomó a Jerusalem*
 - *Llibre d'Esther* (s. II a.C.)
 - *Imatge negativa del perses*
 - *Redacció tardana (Hel·lenisme)*



Fonts estudi món persa

- **Fonts epigràfiques**
 - Escrites en **persa antic** (llengua indoeuropea)
 - Inscripcions escrites en **cuneïforme**
 - *Inscripcions monumentals i petits objectes (cort persa)*
- **Inscripció de Behistun** (s. VI a.C.)
 - Via principal comunica Mesopotàmia i Iran
 - *Narració accés al tron de Darius I*
- **Inscripcions en persa antic**
 - Expressió de poder i ideologia reial aquemènida



Fonts estudi món persa

- **Inscripcions arameu i egipci demòtic**
 - Egipte, Babilònia, Persèpolis, Llevant mediterrani i Àsia Menor
 - **Arameu**
 - Llengua semítica originària de Síria
 - *Llengua franca Mesopotàmia*
- **Inscripcions en accadi**
 - *Arxius administratius temples i famílies poderoses*
 - Arxiu Murashu (s. V a.C.)
 - Família de banquers
- **Inscripcions en elamita**
 - Persèpolis
 - Arxiu de la Fortalesa (VI – V a.C.)
 - Arxiu del Tresor (1a meitat s. V a.C.)
 - *Administració i economia de l'Imperi*



Fonts estudi món persa

- **Fonts arqueològiques**
 - *Excavacions encara molt incomplertes*
- **Principals excavacions**
 - **Capitals reials**
 - Pasàrgada
 - Susa
 - Persèpolis
 - **Tombes rupestres**
 - **Naqsh-e Rostam**
 - *A prop de Persèpolis*

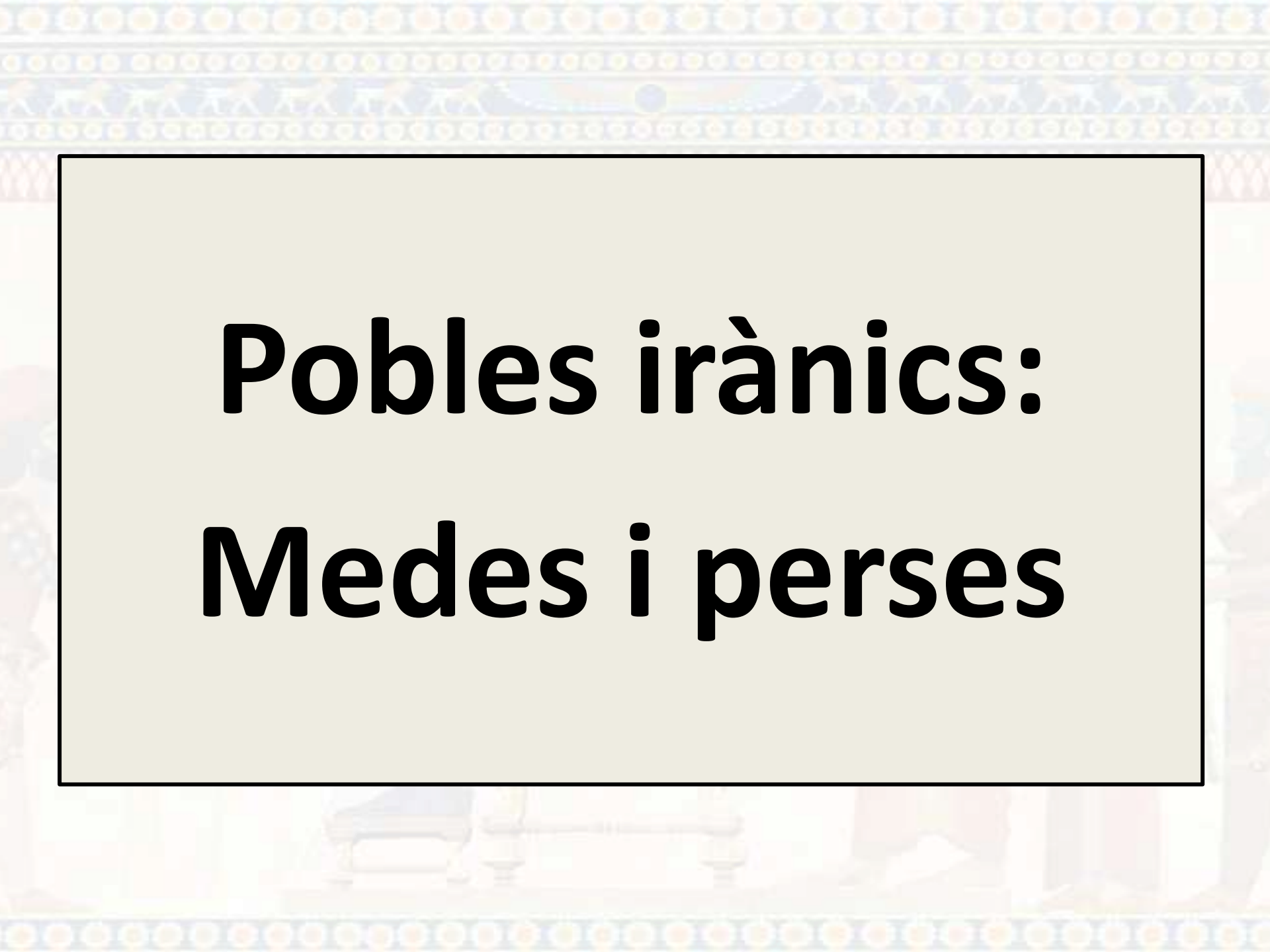




Fonts estudi món persa

- **Excavacions dificultades per**
 - *Jaciments sota grans ciutats actuals*
 - **Arbela** (Actual Erbil)
 - **Ecbatana** (actual Hamadán)
 - **Damasc**
 - *Escàs interès arqueòlegs pel període aquemènida*
 - Estrats arqueològics mal documentats
 - *Situació política actual països zona*
 - Condicions no ideals excavació



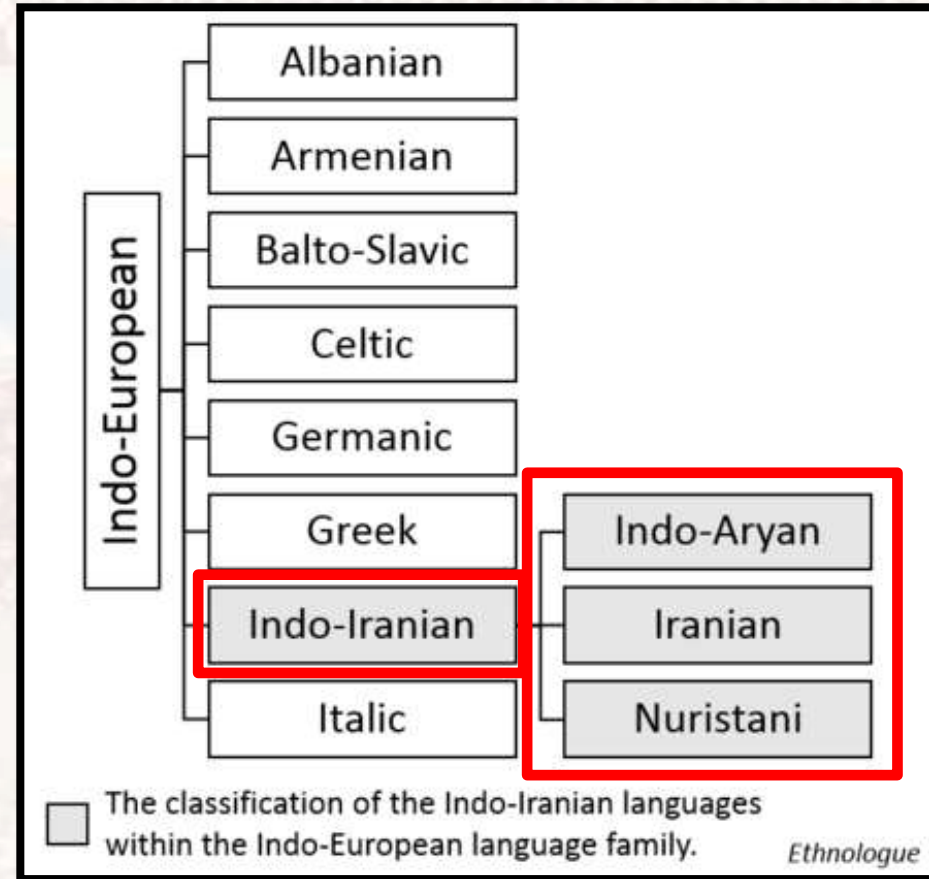


Pobles irànics:

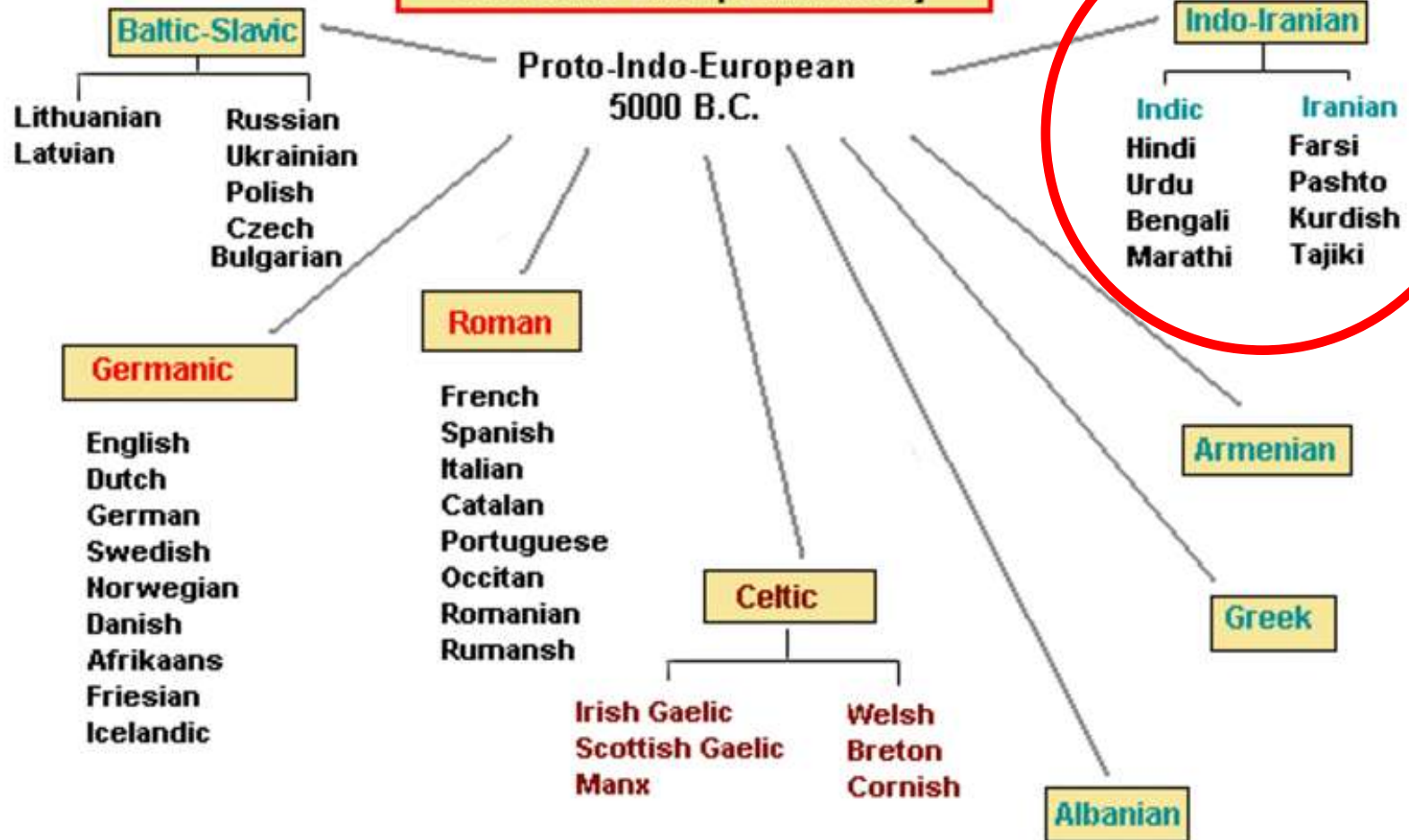
Medes i perses

Pobles irànics

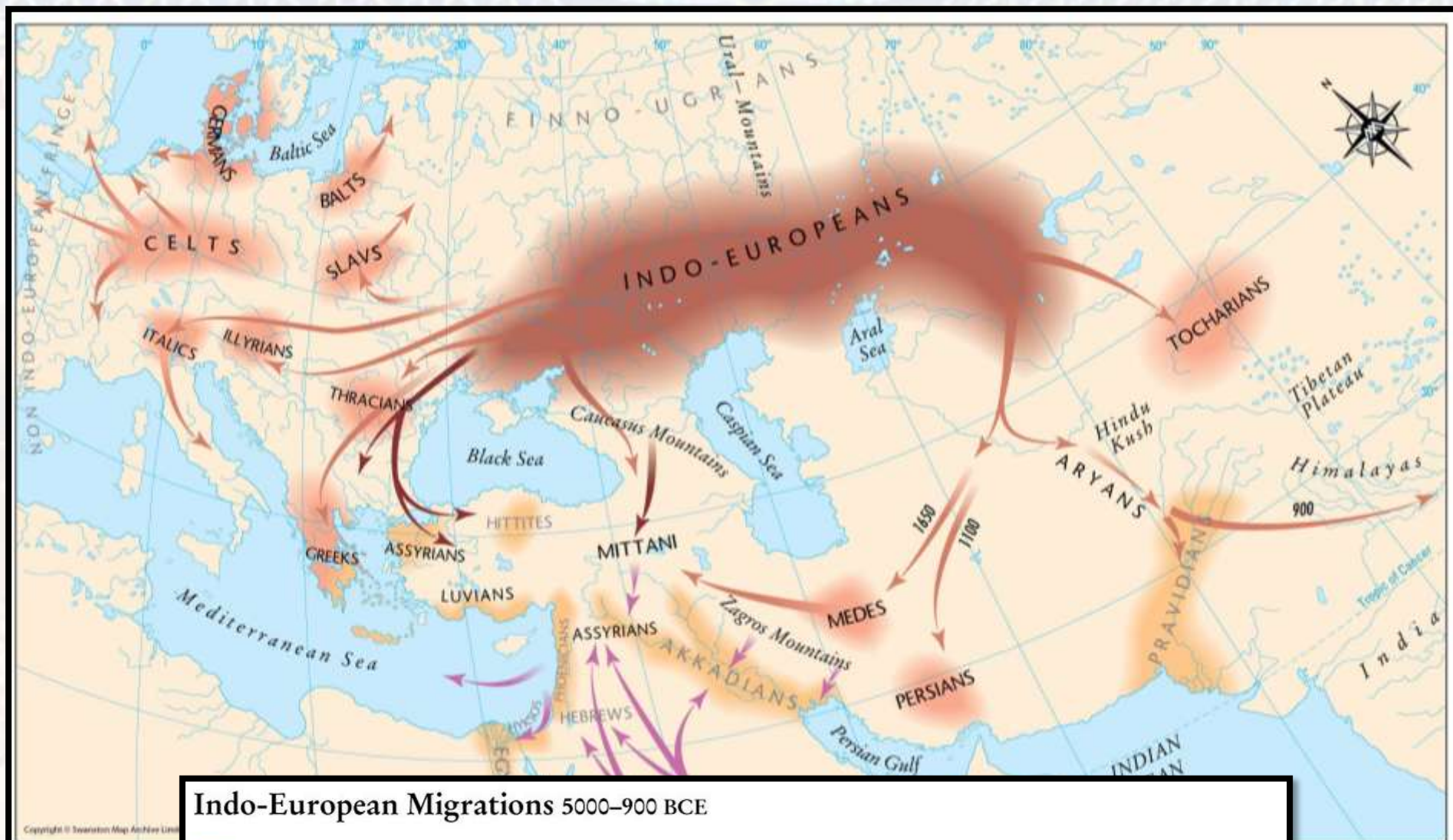
- **Medes i perses**
 - Són **pobles irànics**
- **Pobles irànics**
 - Parlen **llengua irànica**
 - *Llengua indoeuropea*
 - Branca de les **llengües indo-iràniques**



The Indo-European Family



Migracions pobles indoeuropeus



Indo-European Migrations 5000-900 BCE

- | | | | | | |
|---|---------------------------------|---|---------------------------------------|--------|-----------------------|
|  | Settled urban culture |  | Indo-European movement, 3000-2000 BCE | SLAVS | Indo-European peoples |
|  | Probable Indo-European homeland |  | Indo-European movement, 1000 BCE | HYKSOS | Other peoples |
|  | Other major movement | | | | |

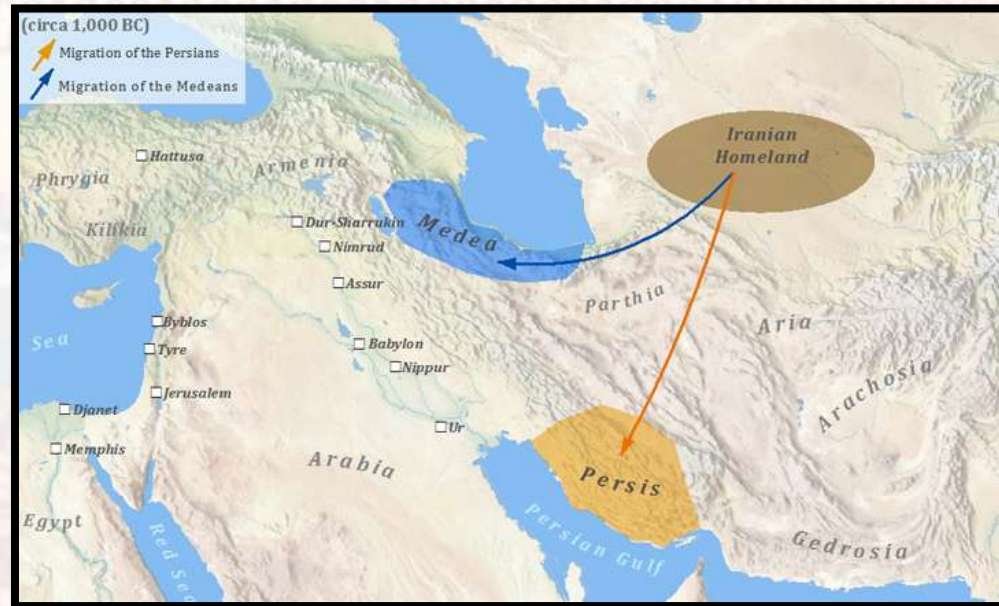
Pobles irànics

- 1000 – 800 a.C., **Arribada pobles origen irànic** regions muntanyoses a l'est de Mesopotàmia
 - **Medes i perses**
 - *Període migracions*
- **Causes ?**
 - *Pressió demogràfica*
 - *Reducció pastures*
 - *Hostilitat pobles veïns*
- **Territoris origen (medes i perses)**
 - *Estepes situades al nord dels Mars Negre i Caspi i part del Kazakhstan*



Pobles irànics

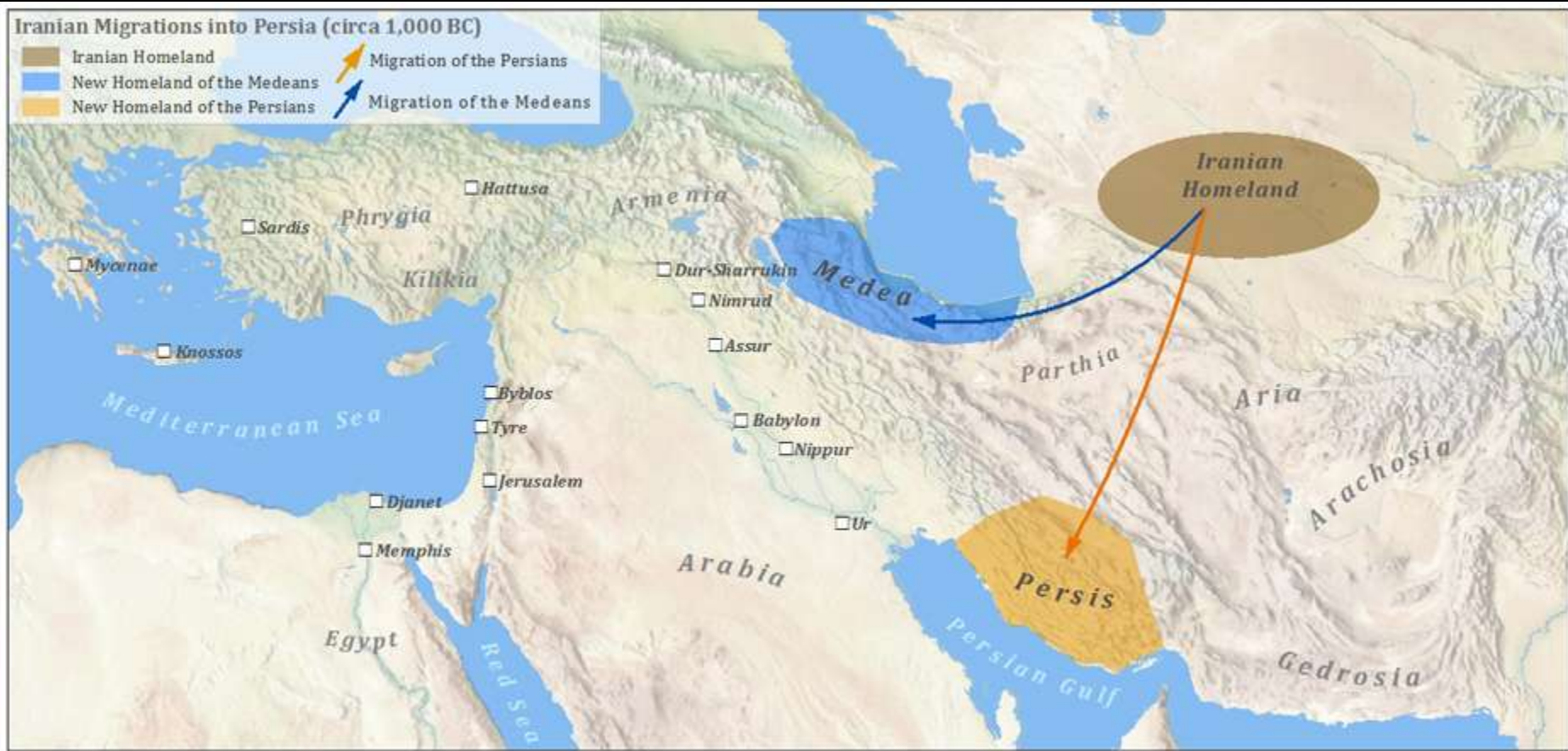
- Migració diversos pobles
 - **Medes i perses**
 - Hircanis i parts
 - Establerts a l'est del Mar Caspi
 - Bactrians i sogdians
 - Establerts al nord de Hindu Kush
 - Aris, drangians i aracosis
 - Establerts a la zona més oriental de l'Altiplà iranià



Pobles irànics

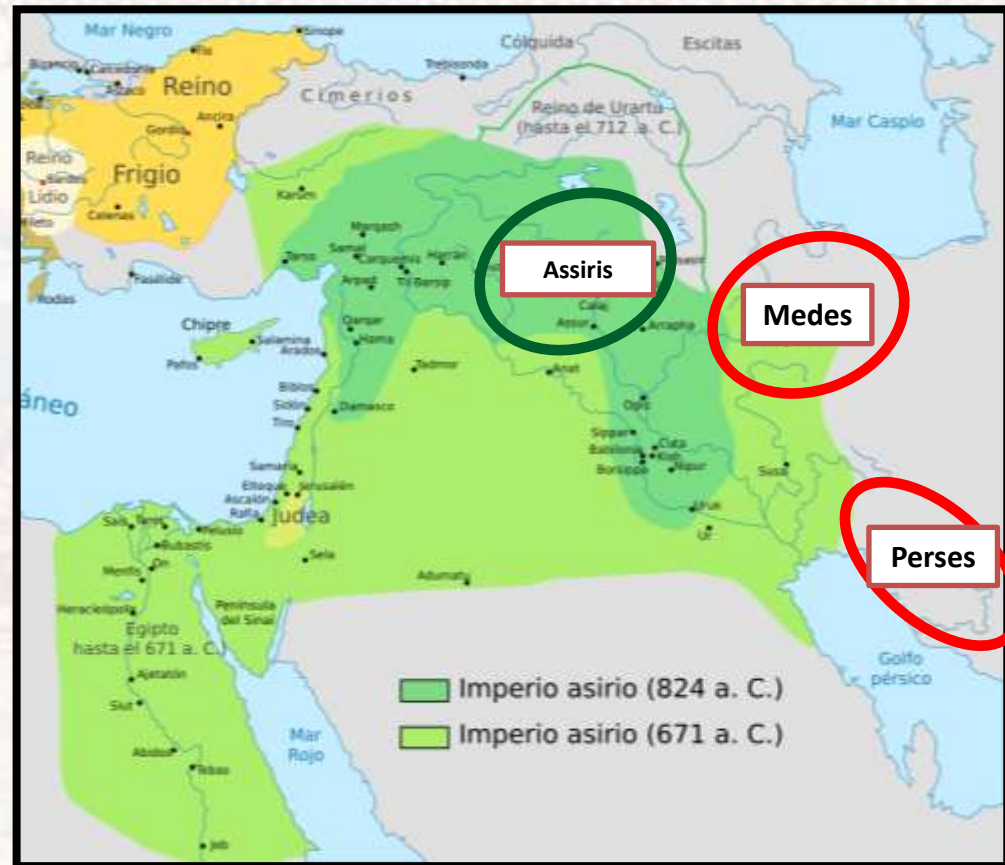
Iranian Migrations into Persia (circa 1,000 BC)

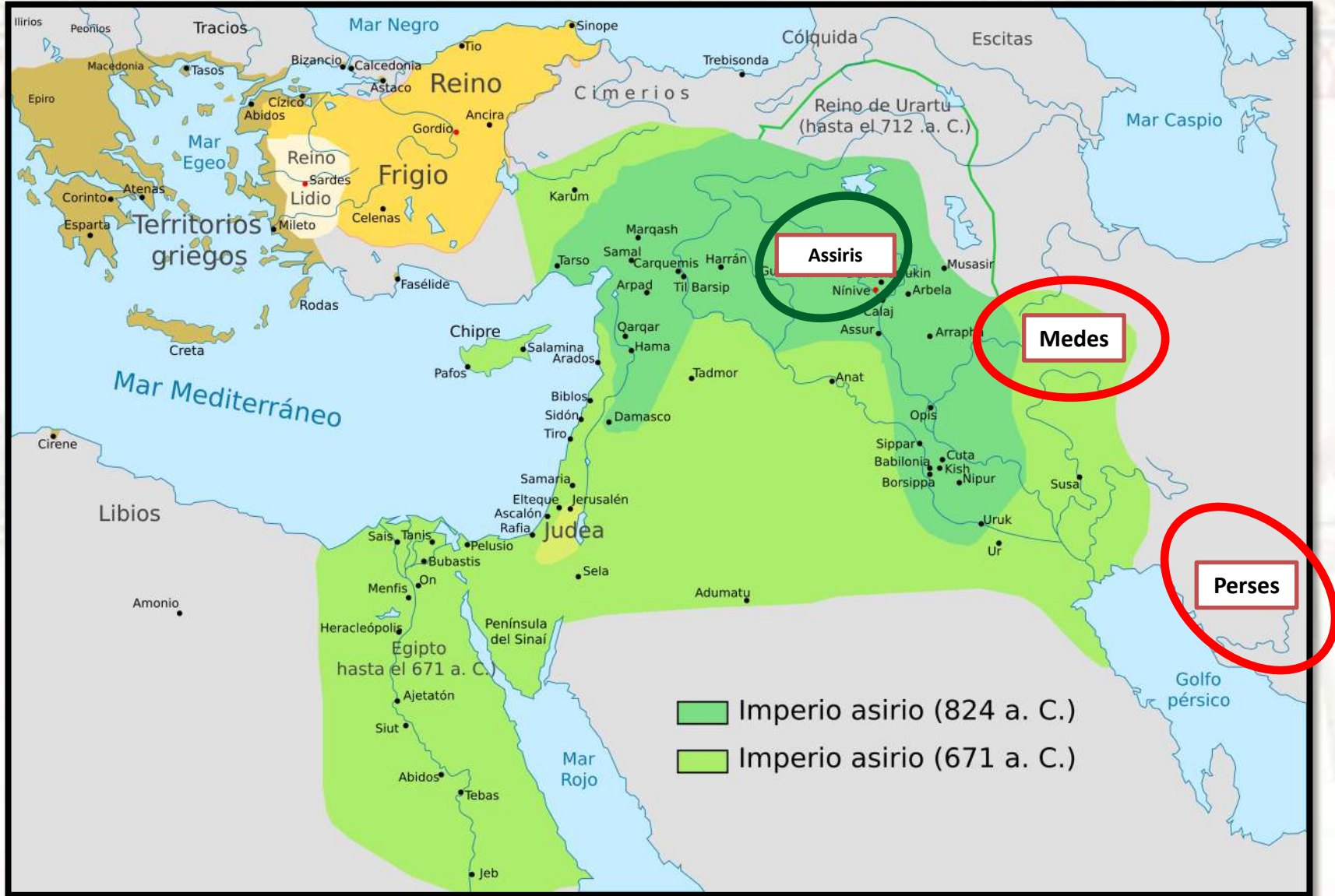
- Iranian Homeland
- New Homeland of the Medians
- New Homeland of the Persians
- Migration of the Persians
- Migration of the Medians



Assentament medes i perses

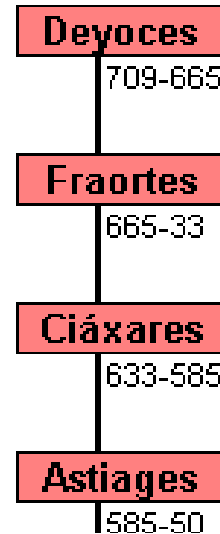
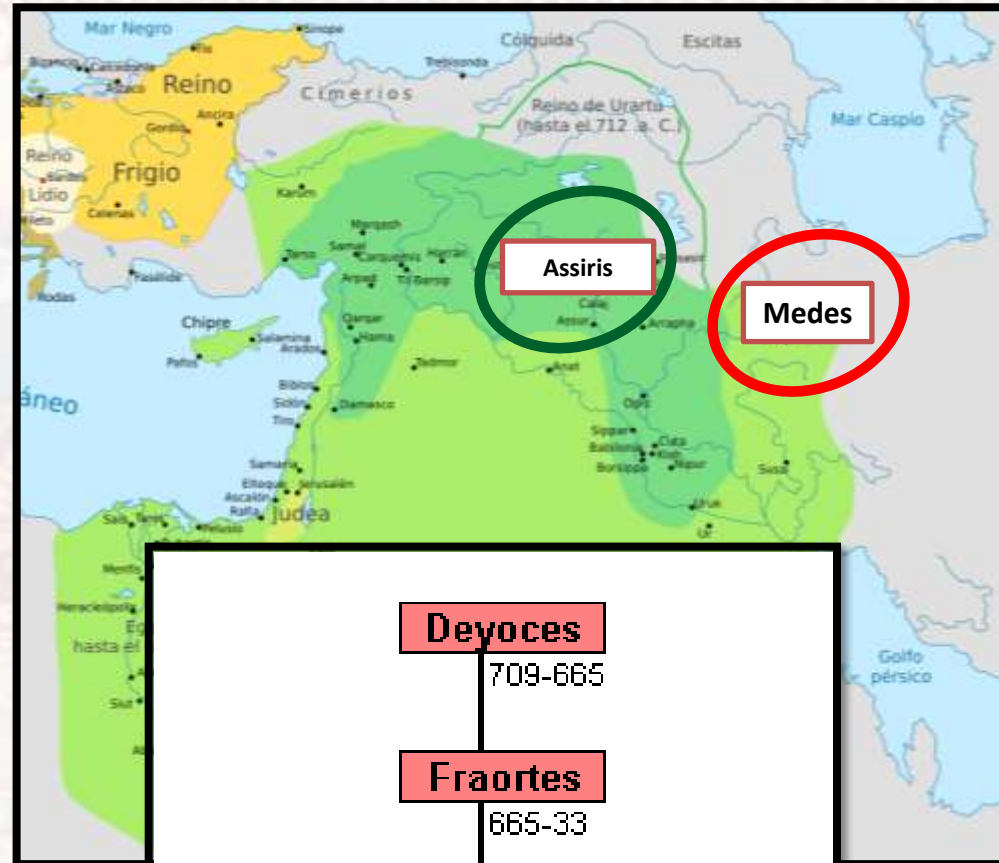
- **Medes**, assentament regió **monts Zagros**
 - **Capital:** Ecbàtana (actual Hamadan)
- **Perses** s'assenten al **territori d'Anshan** (Iran)
 - Territori conegut com a **Persis** (actual **Fars**)
- **Assentament gradual**
 - *Zones habitades per altres pobles*
 - *Es barregen amb la població que ocupava aquest territori*
 - **Dominis Imperi Neoassiri**



[illegible]

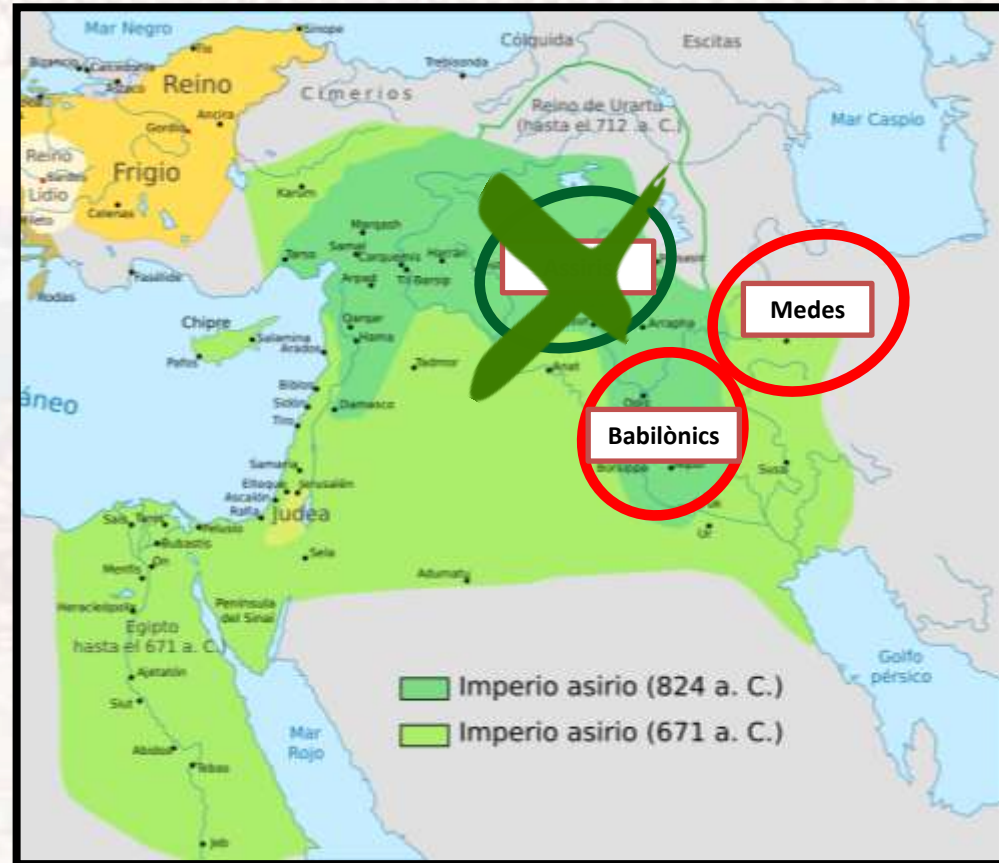
Els medes

- A partir del segle IX a.C.
 - *Assiris dominen zona assentament tribus medes*
- c. 672 a.C., **Rebel·lió tribus medes** enfront del poder assiri
- **Fraortes** (678-625 a.C.)
 - *Unificador i fundador regne mede*



Imperi mede (678 - 550 a.C.)

- **Ciaxes** (625-585 a.C.)
 - *Crea les bases de l'imperi mede*
 - Reforma exèrcit meda
- 614 a.C., **Aliança medes i babilònics**
 - *Sotmesos pels assiris*
- 612 a.C., **Presa de Nínive**
 - Victòria medo-babilònica
 - *Es divideixen els seus dominis*
- **Imperi mede convertit en primera potència al Pròxim Orient**

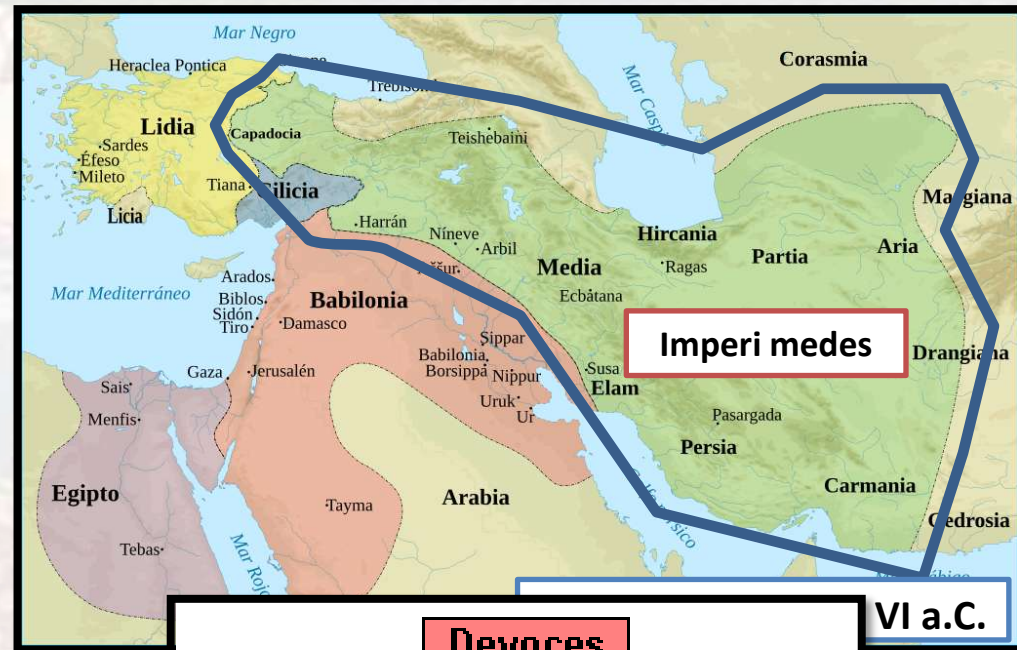


Imperi mede (678 - 550 a.C.)

- **Expansió meda**

- Nord de Mesopotàmia
- Sud i est del mar Caspi
- Regions orientals
 - Khorasan
 - Sogdiana
 - Bactriana
 - Drangiana...

- 585 a.C., mort Ciaxares
 - Succeït per **Astiages** (585-550 a.C)
 - *Darrer rei mede*



Deyoces

709-665

Fraortes

665-33

Ciáxares

633-585

Astiages

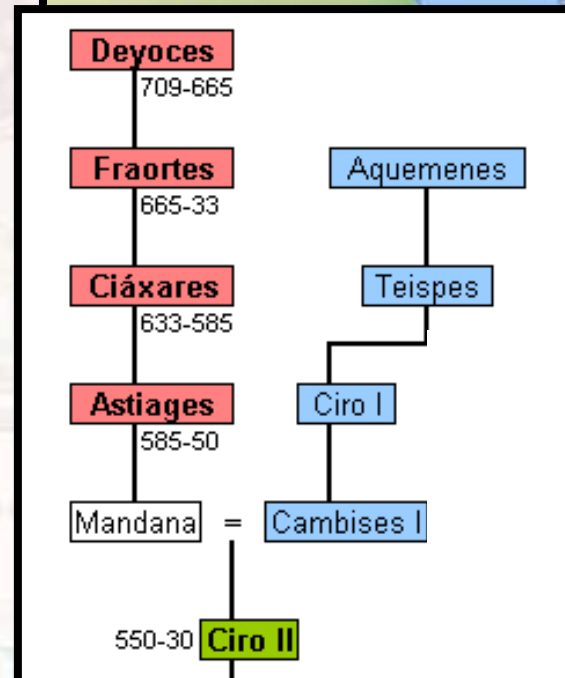
585-50



Mapa Imperi mede segle VI aC.

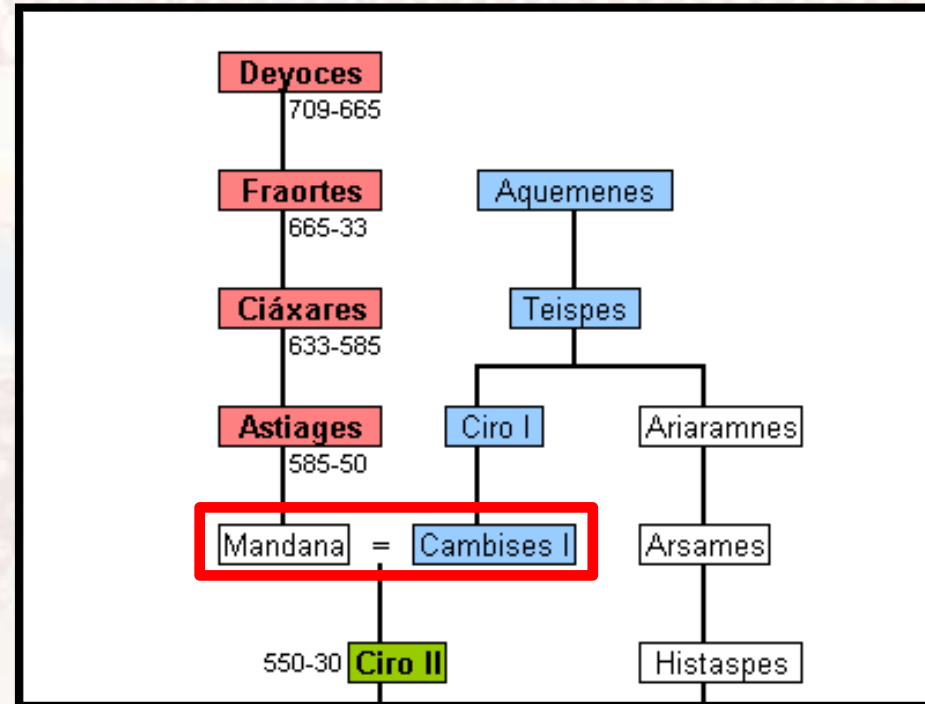
Els perses

- **Perses**
 - 1000 – 800 a.C., Establerts al **territori d'Anshan**
 - **Segle VII a.C.**, consoliden el seu poder a la zona
- **Aquemenes** (c. 700 a.C.)
 - *Fundador llegendari de la dinastia Aquemènida*
- **642 a.C., Medes dominen territori persa**
 - *Perses vassalls dels medes*



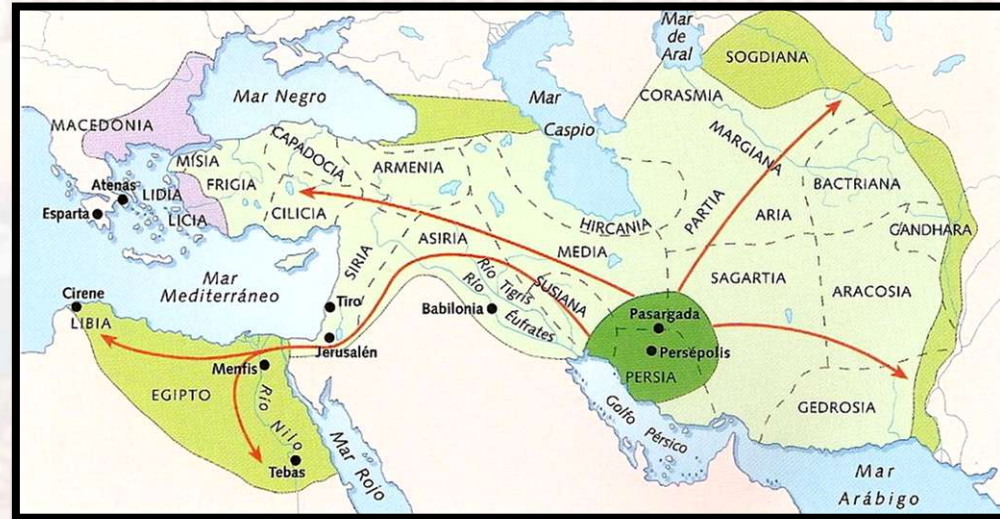
Els perses

- **Cambises I** (c. 610/600-559 a.C.)
 - *Unió matrimonial entre perses i medes*
 - Mandane, filla d'Astiages (meda)
 - Cambises I, (persa)
- Cambises I, succeït pel seu fill
 - **Cir II el Gran** (c. 559-530 a.C.)
 - Monarca crea bases Imperi persa
 - *L'imperi més gran existent*



Creació Imperi persa

- 550 a.C., **Revolta persa contra el domini meda**
 - Victòria de Cir II
 - *Perses hereten els dominis del medes*
- 546 a.C., **Conquesta del regne de Lidia**
 - *I ciutats gregues de l'Àsia Menor*
- 546 a.C., **Sotmetiment territoris orientals**
 - *Pàrtia, Drangiana, Ària, Coràsmia, Bactriana, Sogdiana, Gandhara, Sattagidia, Aracòsia i Makran*



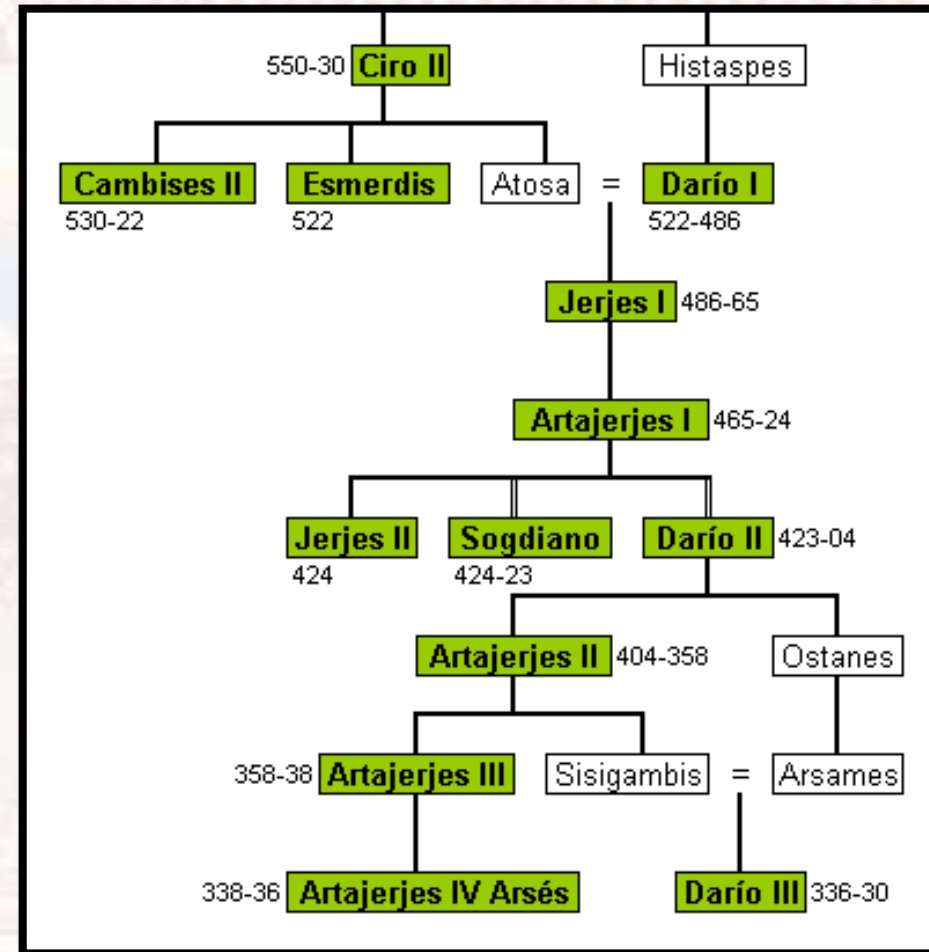
Creació Imperi persa



Reis Dinastia Aquemènides

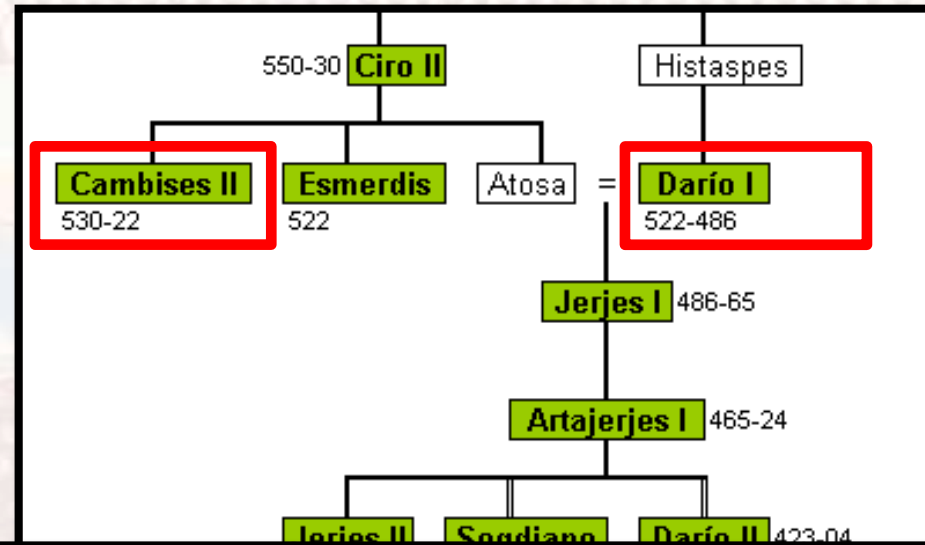
- **Reis Dinastia Aquemènida**

- Aquemenes (688 - 675)
- Teispes (675 - 640)
- Cir I (640 - 600)
- Cambises I (600 - 559)
- Cir II (559 - 529)
- Cambises II (529 - 522)
- Darios I (522 - 485)
- Xerxes I (485 - 465)
- Artaxerxes I (465 - 424)
- Xerxes II (424 - 424)
- Darios II (423 - 404)
- Artaxerxes II (404 - 359)
- Artaxerxes III (359 - 338)
- Artaxerxes IV Arsés (338 - 336)
- Darios III Codomà (336 - 330)

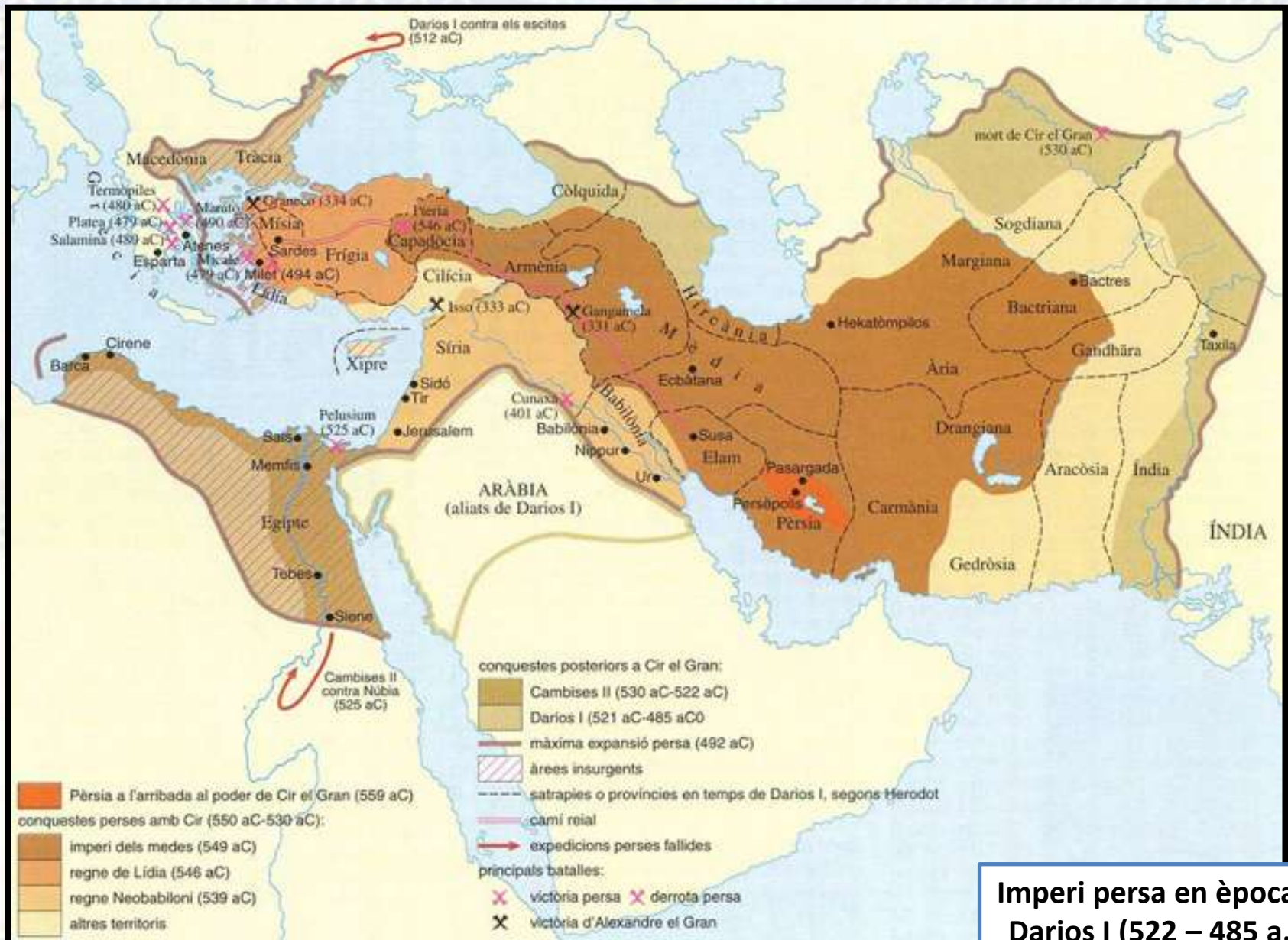


L'enfrontament amb els grecs

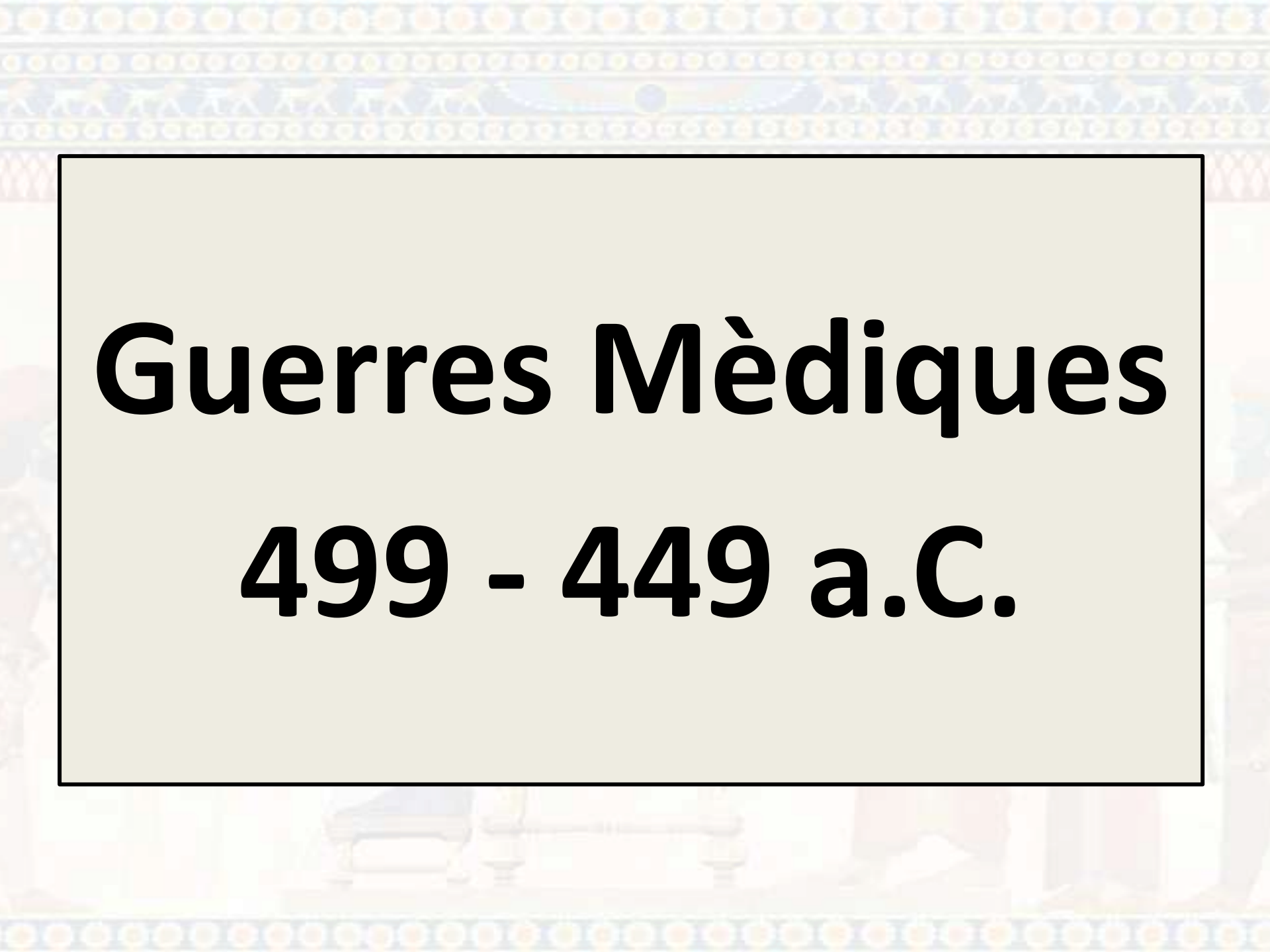
- **Cambises II** (529 – 522 a.C.)
 - 525 a.C., Conquesta d'Egipte, Xipre i Fenícia
- **Darios I** (522 – 485 a.C.)
 - *Imperi persa abasta la seva màxima extensió*
 - 513 a.C., **Domini territoris europeus**
 - Domini sobre Macedònia i Tràcia
 - *Aproxima als perses a territori habitat pels grecs*



Imperi persa



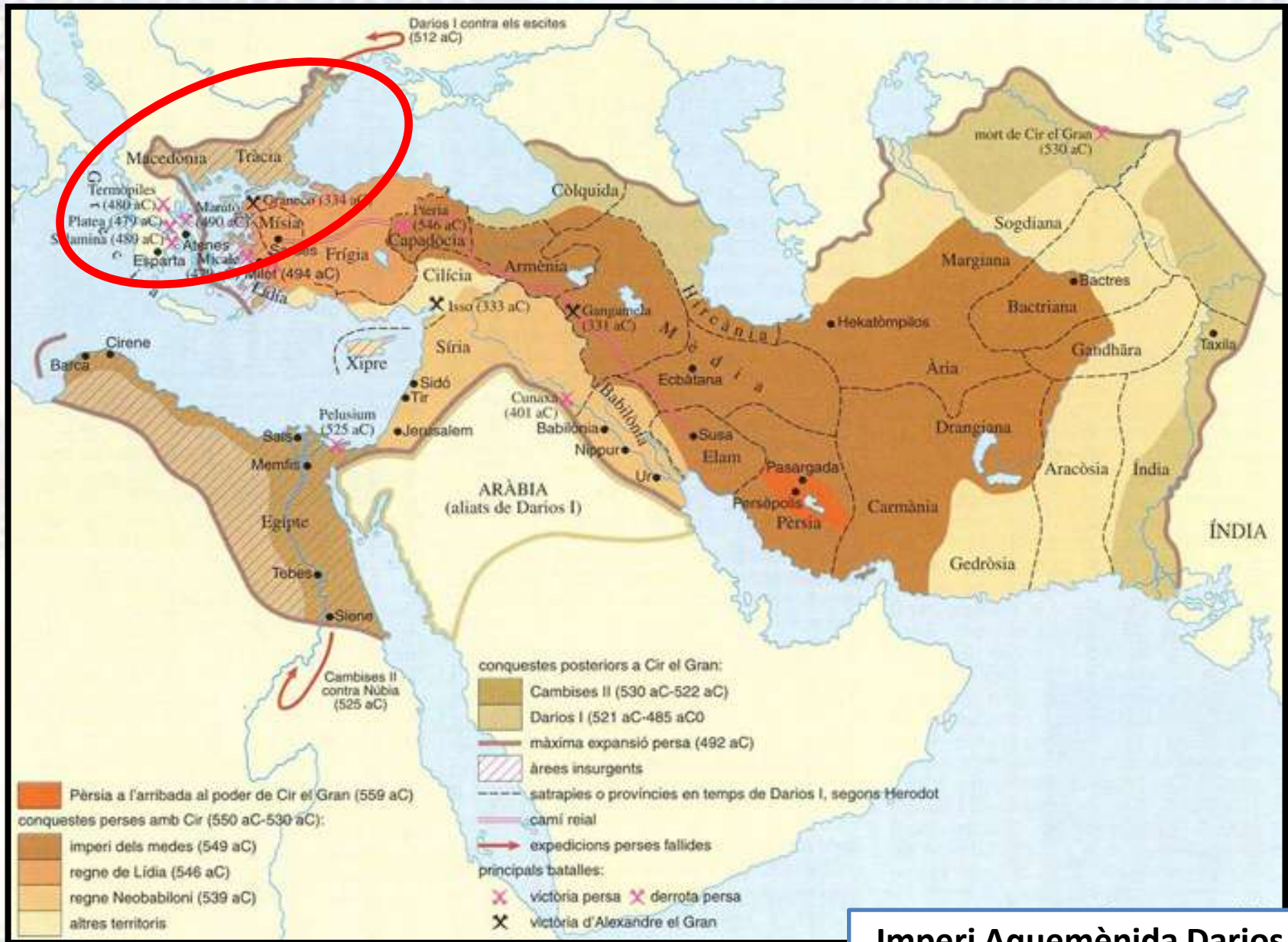
Imperi persa en època de Darios I (522 – 485 a.C.)



Guerres Mèdiques

499 - 449 a.C.

Imperi Aquemènida Darios I



Darius I

- **Darios I** (522 - 486 a.C.)
 - *Successor de Cambises II*
 - Branca dinastia aquemènida secundària
 - *Accés obscur al poder*
- 522 a.C., **Nombroses revoltes Inici regnat**
 - Elam
 - Babilònia
 - Bàctria
 - Persis
 - Mèdia
 - Partia
 - Assíria
 - Egipte
- 521 a.C., **Darios I restableix poder a tot l'Imperi**
 - *Acaba amb totes les revoltes*



L'enfrontament amb els grecs

- **Territori grec**
 - *Fragmentació política*
 - Organitzat en **ciutats-estat independents**
- **Ciutats gregues Àsia Menor**
 - *Sota domini persa des de Cir II*



L'enfrontament amb els grecs

- 499 – 493 a.C., **Revolta Jònica**
 - Ciutats gregues jònies
 - *Jònia, costa oest Anatòlia i illes properes*
 - *Descontent grecs jonis domini persa*
- Revolta liderades per **Milet**
 - *Ajut ciutats gregues continentals*



Les Guerres Mèdiques

- Revolta Jònica origen **Guerres Mèdiques (492 - 449 a.C.)**
 - *Enfrontament entre perses i grecs*
 - Regnats de Darios I i Xerxes I
- **Voluntat perses esclafar revolta jònica**
 - Evitar futures revoltes als seus dominis
 - *Fomentada ciutats gregues continentals*
- Estats grecs liderats per **Esparta i Atenes**



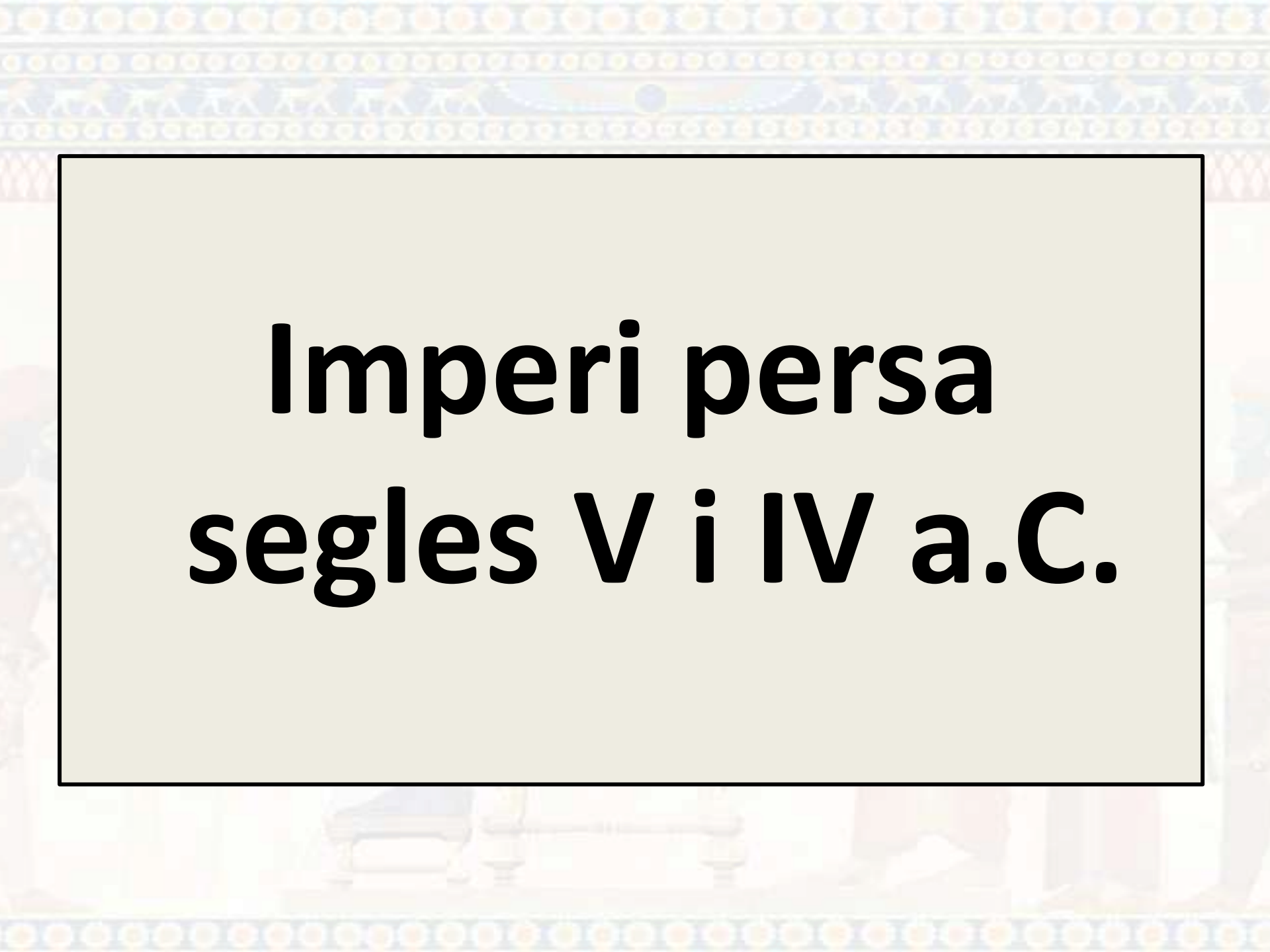
Guerres Mèdiques (492 - 449 a.C.)

- 490 a.C., **Batalla de Marató (Àtica)**
 - *Darios I*
- 480 a.C. **Batalla de les Termòpiles**
 - *Xerxes*
 - *Espartans de Leònides*
- 480 a.C., **Batalla de Salamina**
 - *Derrota naval persa*
- 479 a.C., **Batalla de Platea**
 - *Victòria definitiva dels grecs*
- **Incapacitat persa domini grecs**
 - *Retirada forces perses de territori grec*



LAS GUERRAS PERSAS

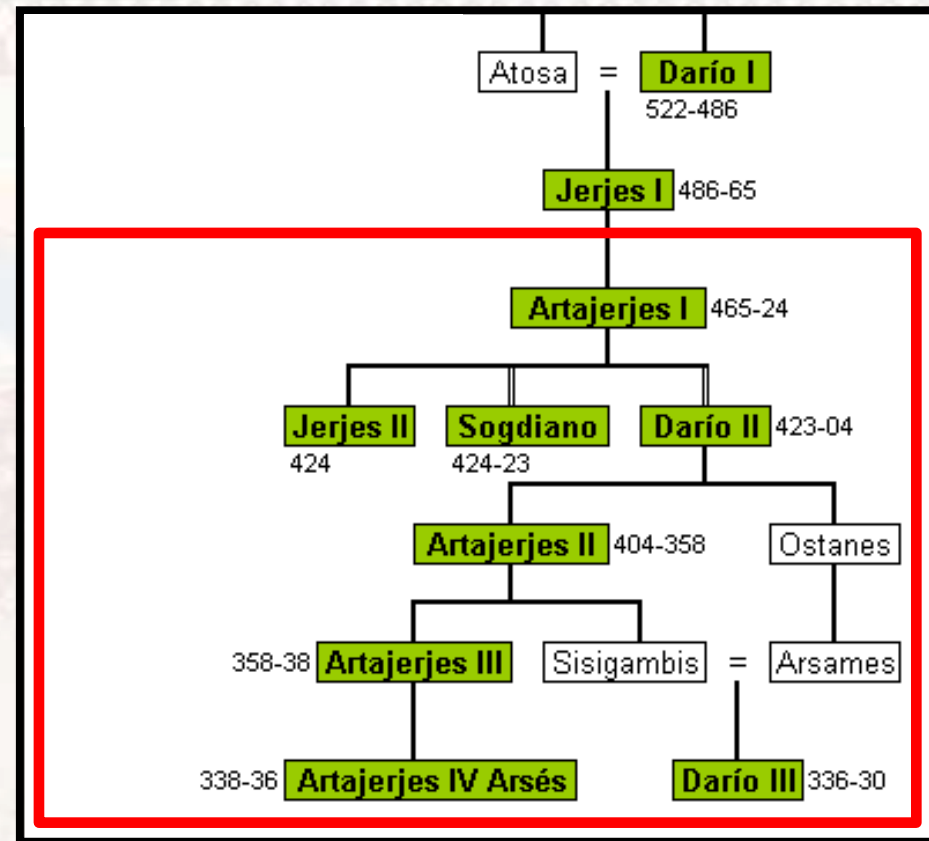




Imperi persa segles V i IV a.C.

Imperi persa segles V i IV a.C.

- 465 a.C. **Mort de Xerxes I**
 - *Continuació enfrontament entre perses i grecs*
 - Cap bàndol assoleix victòria definitiva
- 449 a.C., **Pau de Càl·lies**
 - *Artaxerxes I (465-424 a.C.)*
 - *Delimitació àrees influència entre perses i grecs*
- **Contínues revoltes a territori persa**
 - Egipte, Mesopotàmia...
 - *Debilitament govern persa*
 - Aprofitades pels grecs en el seu enfrontament amb els perses



Imperi persa segles V i IV a.C.

- **ss. V i IV a.C**, Enfrontaments continus ciutats gregues per **hegemonia al Món Grec**
 - **Atenes, Esparta i Tebes (Beòcia)**
 - *Debilitament progressiu ciutats-estat gregues*
- Aparició un nou protagonista
 - **Macedònia**



Regne de Macedònia

- **Regne de Macedònia**
 - Nord de Grècia
 - Organització monàrquica
 - Dinastia dels **Argèades**
 - *Cultura vinculada amb la grega*
- **Filip II (359 – 336 a.C.)**
 - *Domini sobre tota Grècia*
 - 338 a.C., **Batalla de Queronea**



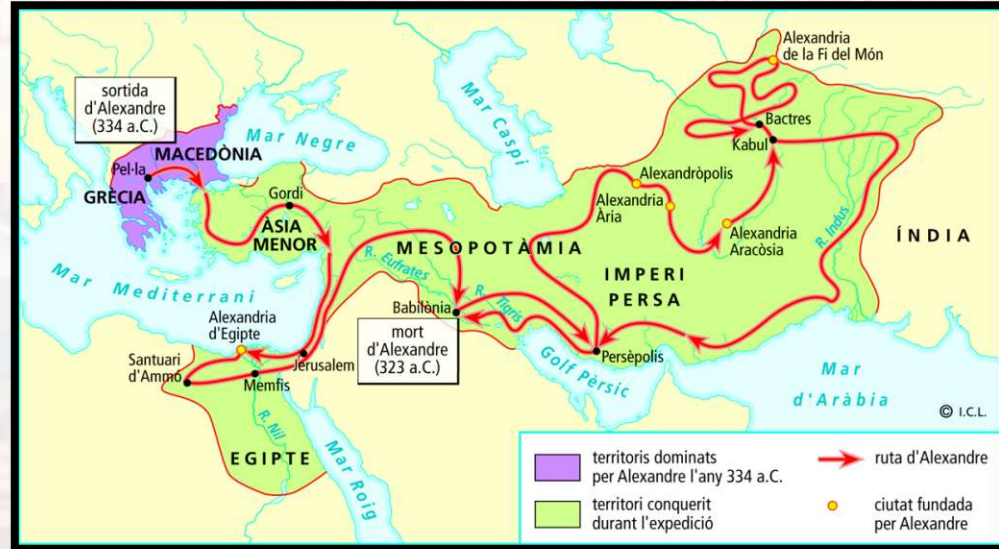
Filip II i Alexandre Magne

- 336 a.C., Ascens al poder:
- **Darios III Codomà** (336-330 a.C.)
 - *Darrer rei persa Aquemènida*
- **Alexandre Magne** (336-323 a.C.)
- *Voluntat grecs i macedonis venjança perses*
 - Anys de conflicte i enfrontaments

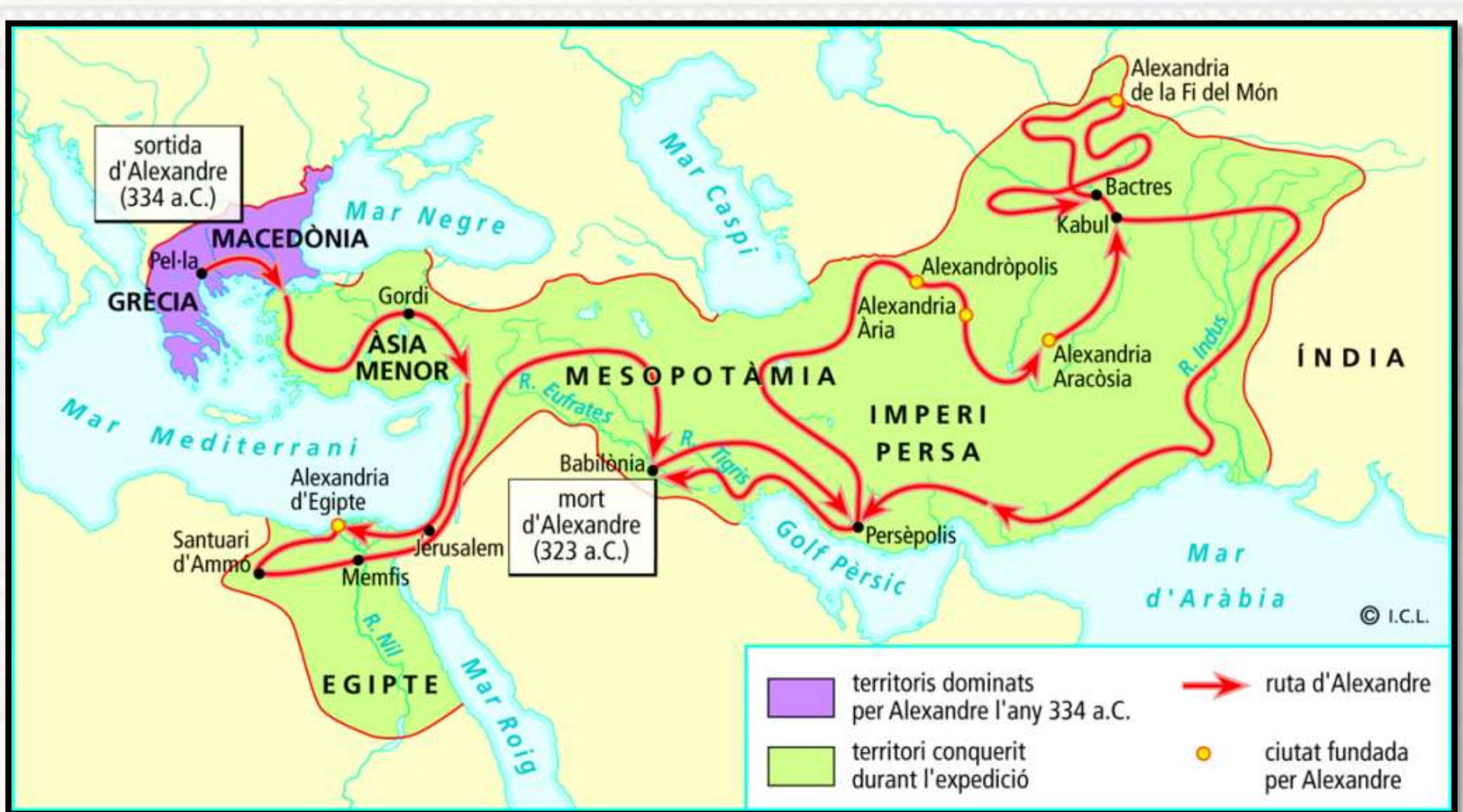


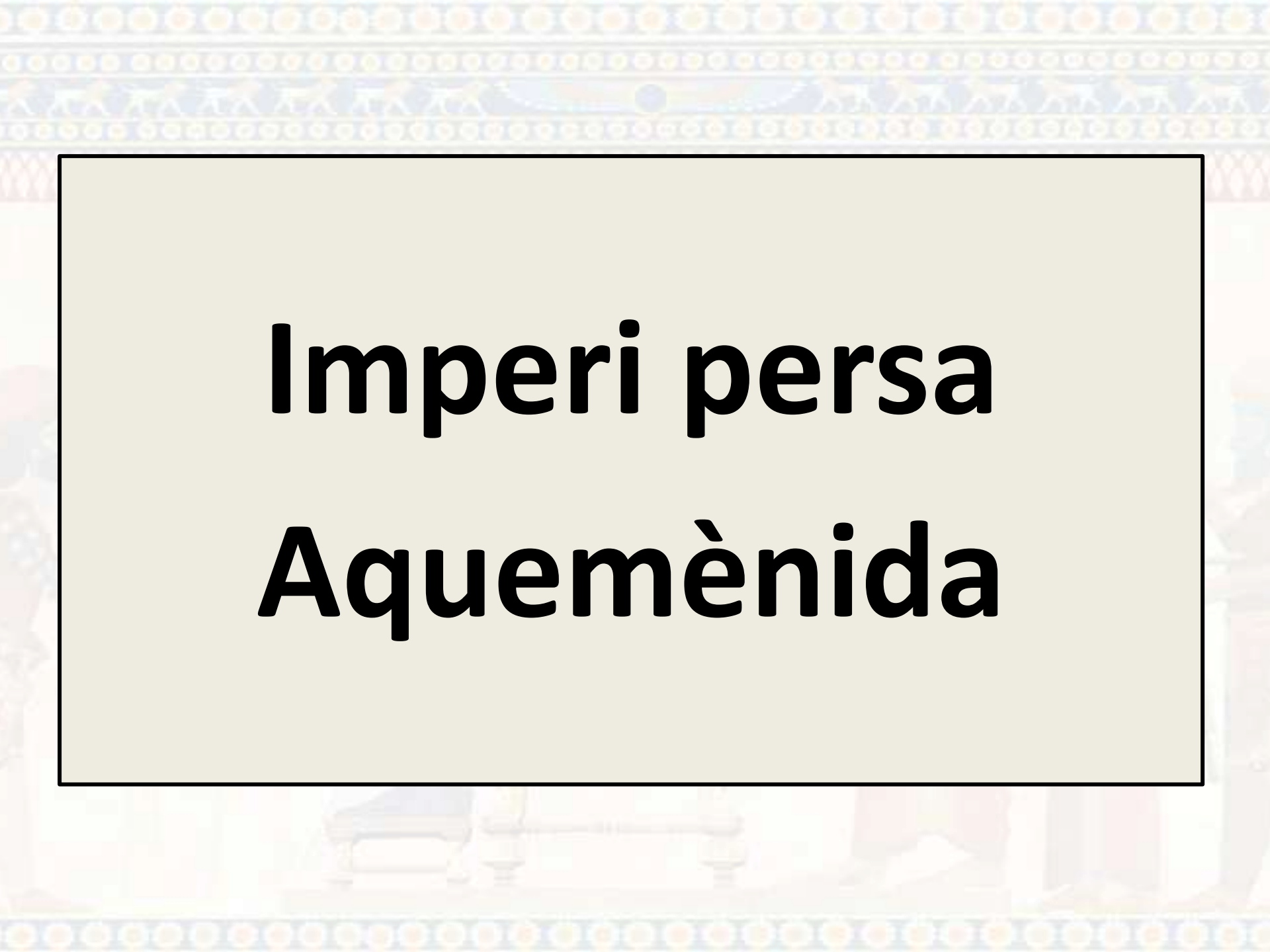
Conquestes Alexandre Magne

- 334 a.C., **Inici campanya persa**
- **Victòries d'Alexandre Magne**
 - 334 a.C., Batalla del Grànic
 - 333 a.C., Batalla d'Issos
 - 331 a.C., Batalla de Gaugamela
- 330 a.C., Mort de **Darios III**
 - *Posa final a 200 anys d'Història de l'Imperi Aquemènida*
 - Inici època **domini macedònic**
 - **Hel·lenisme**



Conquestes Alexandre Magne



The background features a repeating pattern of stylized Persian motifs, including a row of animals (lions, horses, etc.) and a central medallion. A large, light beige rectangular box with a black border is centered on the page, containing the title text.

Imperi persa Aquemènida

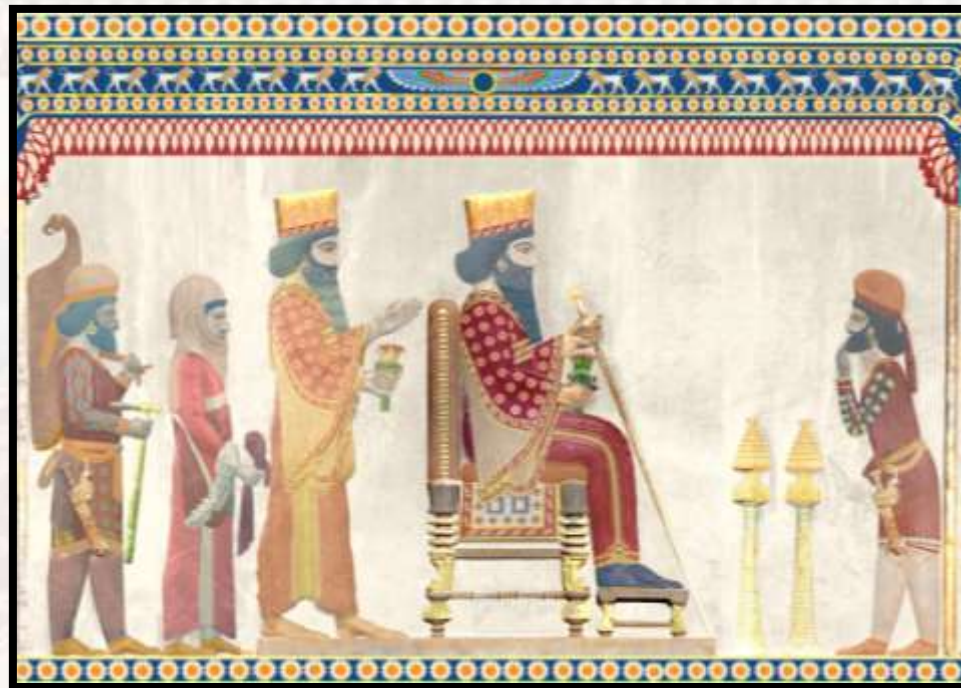
Monarquia persa

- Monarquia persa **caràcter absolut**
 - Monarca màxim poder
 - *Polític*
 - *Judicial*
 - *Militar*
- **Poder reial**
 - En mans família Aquemènida
- Títol de **Gran rei o Rei de reis**
 - No era considerat un déu
 - *Representant a la terra déu Ahura Mazda*
 - Principal divinitat panteó persa
 - Regnat Darios I es converteix en **culte reial**



Monarquia persa

- **Successió tron**
 - Fills barons del monarca
 - Fill nascut després accessió al tron
 - Idoneïtat de caràcter
 - Conspiracions de palau
 - *Habituals cort persa*
- **Monarca obligat a demostrar qualitats bon governat**
 - *Disposició contra el mal*
 - *Conducta conforme la moral*
 - *Defensa de la veritat*
 - *Engendrar descendència*
 - *Vàlua militar*
 - *Defensar imperi contra els enemics*



Organització Imperi persa

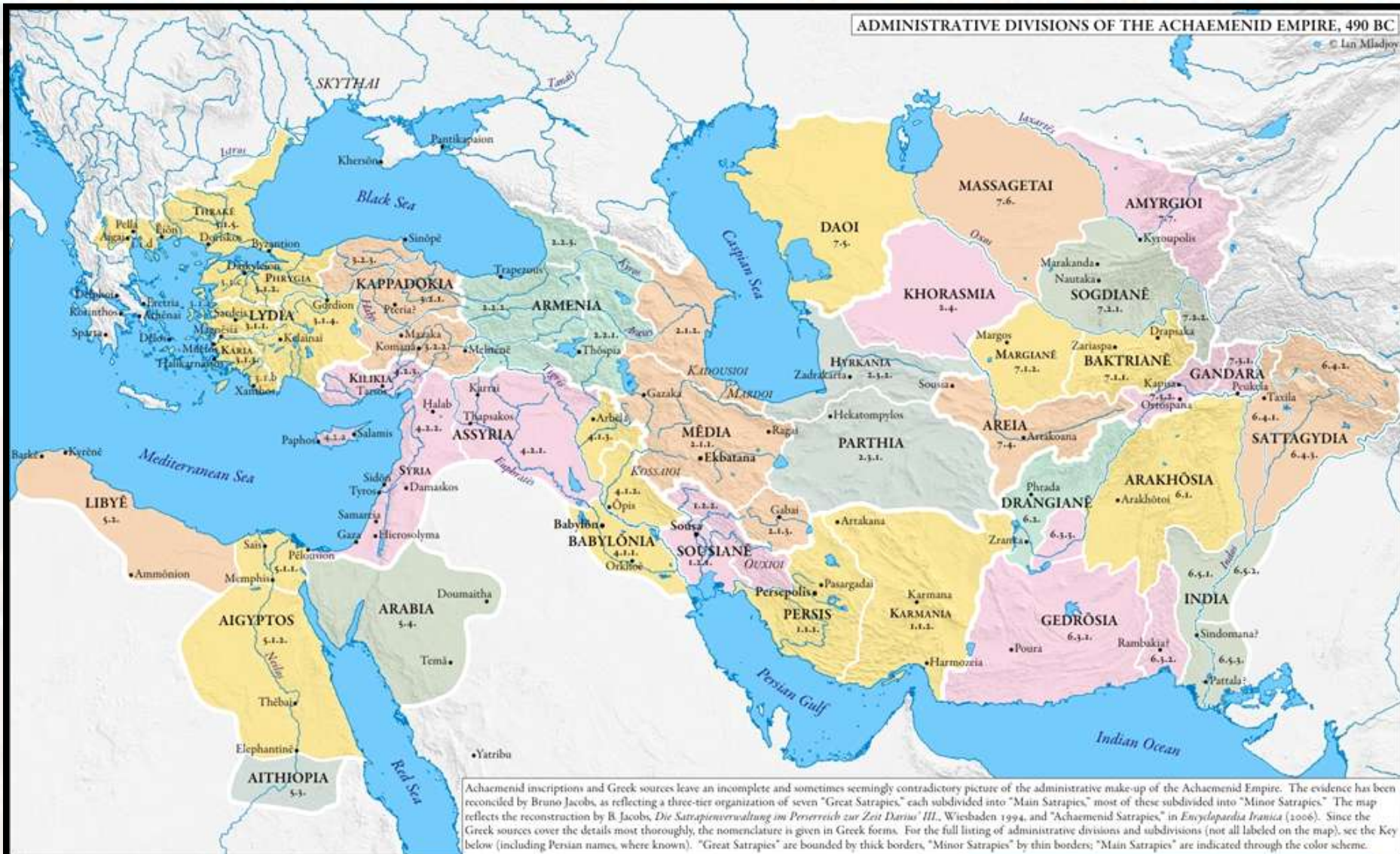
- Sota el rei i la seva família
 - Es situava la **noblesa**
 - *Membres barons famílies origen persa més importants*
 - Molt jerarquitzada
 - *Accedien a càrrecs i privilegis*
 - *Consellers del rei*
- **Diverses capitals reials**
 - *Segons el període de l'any*
 - Persèpolis
 - Pasàrgada
 - Ecbàtana
 - Susa
 - Babilònia



Sistema de govern imperial

- Creació sistema **govern imperial**
 - *Sistema configurat en temps de Darios I*
 - *Es mantenen estructures administratives preexistents*
 - **Sàtrapa** o governador provincial
 - Governava província o **satrapia**
 - *Imperi dividit en **20 satrapies** (segons Heròdot)*
 - Total satrapies o territoris dominats
 - *Entre 20 i 30 territoris o satrapies*





Achaemenid inscriptions and Greek sources leave an incomplete and sometimes seemingly contradictory picture of the administrative make-up of the Achaemenid Empire. The evidence has been reconciled by Bruno Jacobs, as reflecting a three-tier organization of seven "Great Satrapies," each subdivided into "Main Satrapies," most of these subdivided into "Minor Satrapies." The map reflects the reconstruction by B. Jacobs, *Die Satrapieverwaltung im Perserreich zur Zeit Darius' III.*, Wiesbaden 1994, and "Achaemenid Satrapies," in *Encyclopaedia Iranica* (2006). Since the Greek sources cover the details most thoroughly, the nomenclature is given in Greek forms. For the full listing of administrative divisions and subdivisions (not all labeled on the map), see the Key below (including Persian names, where known). "Great Satrapies" are bounded by thick borders, "Minor Satrapies" by thin borders; "Main Satrapies" are indicated through the color scheme.

1. Persis (Pārsa)	2. Média (Māda)	3. Lydia (Sparda)	4. Babylōnia (Bābirui)	5. Aigyp̄tos (Mudrāpa)	6. Arakhōsia (Harausatil)	7. Baktrianē (Bāxtri)
1.1. Persis (Pārsa)	2.1. Média (Māda)	3.1. Lydia (Sparda)	4.1. Babylōnia (Bābirui)	5.1. Aigyp̄tos (Mudrāpa)	6.1. Arakhōsia (Harausatil)	7.1. Baktrianē (Bāxtri)
1.1.1. Persis (Pārsa)	2.1.1. Média (Māda)	3.1.1. Lydia (Sparda)	4.1.1. Babylōnia (Bābirui)	5.1.1. Aigyp̄tos (Mudrāpa)	6.2. Drangiana (Zranka)	7.1.1. Baktrianē (Bāxtri)
1.1.2. Karmānia (Karmāna)	2.1.2. Lesser Média	3.1.2. Hellespontine Phrygia	4.1.2. Sitrakēnē	5.1.2. Upper Aigyp̄tos	6.3. Gedrōsia (Maka)	7.1.2. Margiana (Margul)
1.2. Sousianē (Uja)	2.1.3. Paraitakēnē	3.1.3. Karia (Karka)	4.1.3. Arbēlitis =? Sagartia (Asagarta)	5.2. Libyē (Putāya)	6.3.1. Gedrōsia (Maka)	7.2. Sogdia (Sugda)
1.2.1. Sousianē (Uja)	2.2. Armenia (Arminia)	3.1.4. Greater Phrygia	4.2. Assyria (Aṭura)	5.3. Aithiopia (Kūliya)	6.3.2. Ōrcitai	7.2.1. Sogdia (Sugda)
1.2.2. El̄ymais	2.2.1. East Armenia	3.1.5. Thrakē (Skudra)	4.2.1. Assyria (Aṭura)	5.4. Arabia (Arabāya)	6.3.3. Ariaspai	7.2.2. Dyrbaioi
	2.2.2. West Armenia	3.1.6. Iōnia (Yannā)	4.2.2. Syria (Ebir-nāri)		6.4. Sattagydia (Tatagul)	7.3. Gandara (Gandara)
	2.2.3. Kollikhis	3.1.7. Lykia	4.2.3. Kilikia (Hilakku)		6.4.1. (Kingdom of Taxilēs)	7.3.1. Gandara (Gandara)
	2.3. Parthia (Par̄tara)	3.1.8. Mysos	4.2.4. Kypros (Yadūna)		6.4.2. (Kingdom of Abisārē)	7.3.2. Paropamisos (Pirapūrisainā)
	2.3.1. Parthia (Par̄tara)	3.1.9. Makedonia			6.4.3. (Kingdom of Pōros)	7.4. Areia (Haraiva)
	2.3.2. Hyrkānia (Varkāna)	3.2. Kappadokia (Katpatuka)			6.5. India (Hindū)	7.5. Daoi (Dahi, Sakā paradrāya)
	2.4. Khorasmia (Uxdrasnil)	3.2.1. Pontic Kappadokia			6.5.1. (Kingdom of Sambos)	7.6. Massagetai (Sakā tigraxauda)
		3.2.2. Tauric Kappadokia			6.5.2. (Kingdom of Mousikanos)	7.7. Amyrgioi (Sakā haumavargā)
		3.2.3. Paphlagonia			6.5.3. (Kingdom of Portikanos)	

NOTE: some sub-satrapial districts or communities are listed with letters, e.g.: 3.1.1.b (Lykia) or 3.1.1.c (Mysos).

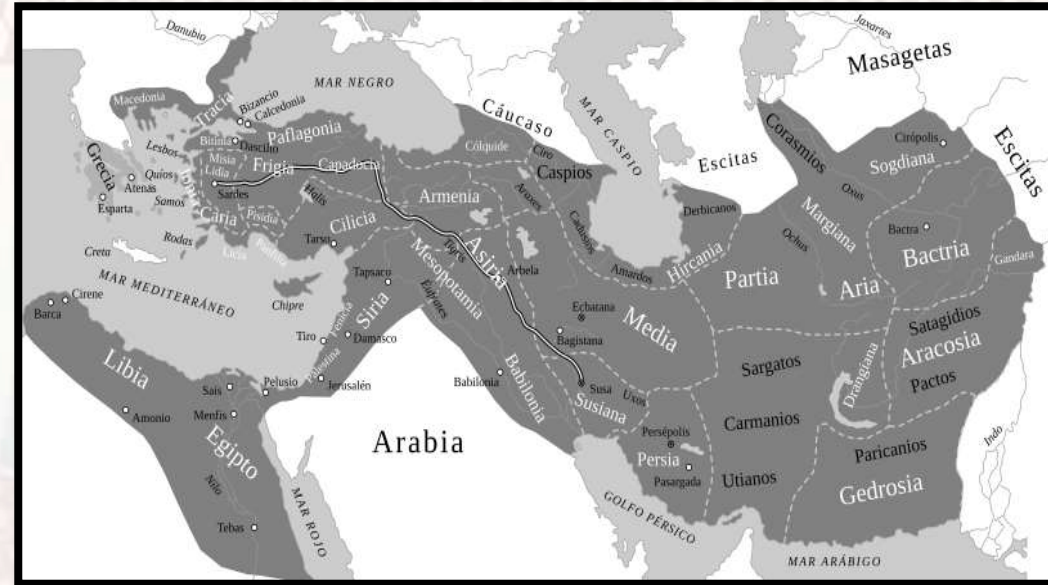
Sistema de govern imperial

- Sàtrapa **nomenat** pel monarca persa
 - *Amb ordres administratives específiques*
 - *Disposaven amplia llibertat d'acció*
- Majoria sàtrapes **d'origen persa**
 - Normalment membres família reial
- **Funcions**
 - *Manteniment ordre*
 - *Recaptació impostos*
 - *Supervisió comerç*
 - *Expansió i consolidació poder persa*
 - *Disposava de forces militars*
 - *Reclutament soldats quan fos necessari*
- **Càrrecs administració provincial**
 - *Oberts a la població no persa*
 - **Administració provincial, jutges**
 - **Informadors del rei...**
 - Permet elits locals vincular-se al poder persa



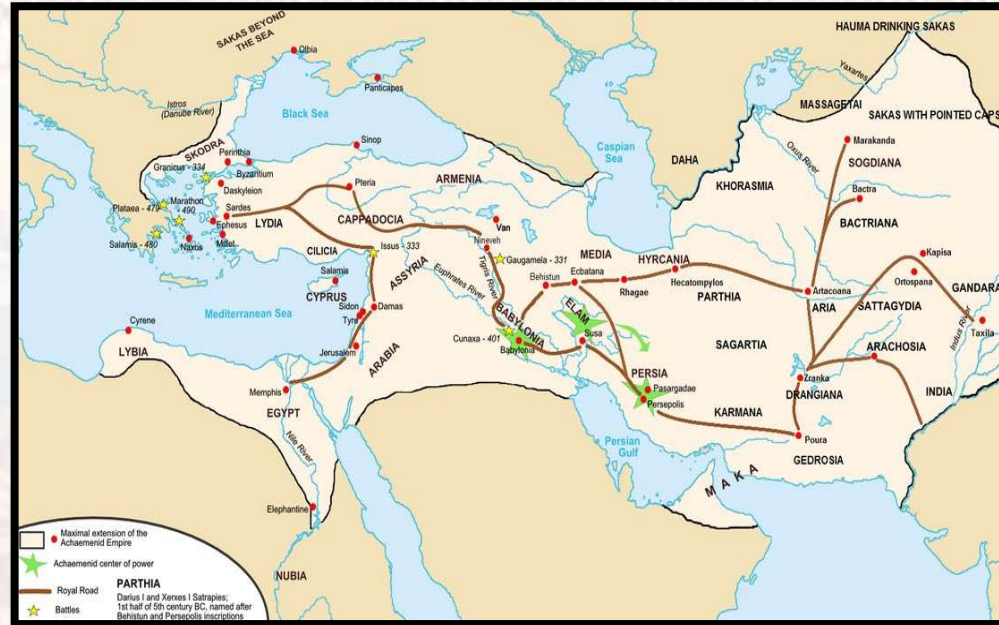
Sistema de govern imperial

- Grans satrapies
 - *Sàtrapes nomenats pel rei*
- Petites satrapies
 - *Regides normalment per governants locals hereditaris*
- **Ascensió nou Gran rei**
 - *Habitual **confirmar** en el seu càrrec als diferents sàtrapes*
 - ***Destituir** aquells en que no tenia confiança*
 - ***Nou monarca es convertia en font de poder***
- **Revoltes a les províncies**
 - *Habituals domini persa*



Comunicacions Imperi persa

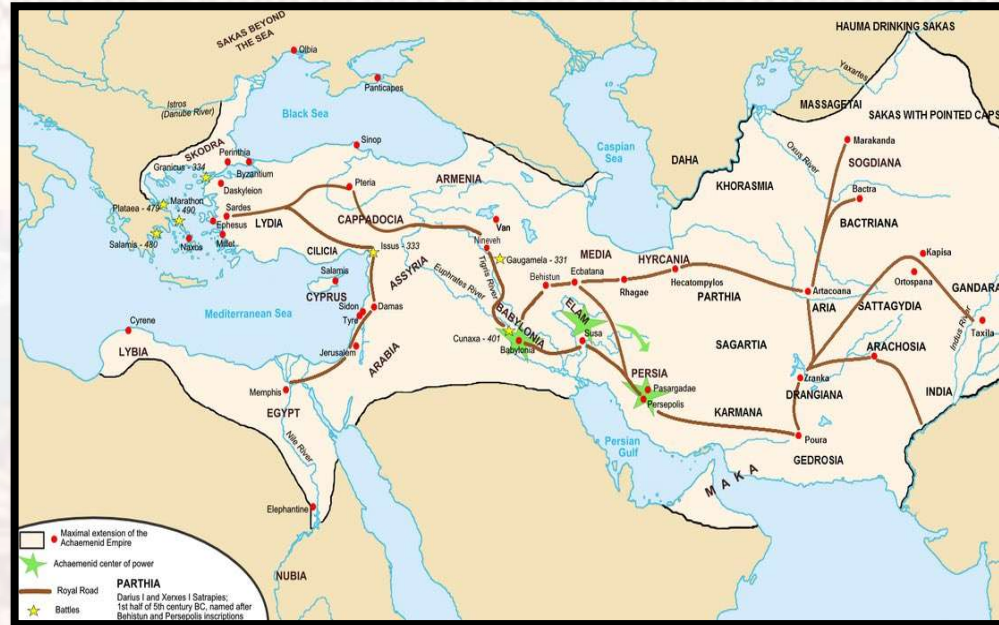
- Dominis imperi persa comunicats
amplia xarxa de carreteres
 - *Permetia poder persa ser efectiu en qualsevol lloc de l'imperi*
 - Des de l'època de Cir i Darios I
- **Vies principals**
 - Unien capitals principals
 - Vies no pavimentades
 - Mantingudes i marcades
 - Més àmplies (exèrcits)
 - Accessibles per a carros de guerra



Comunicacions Imperi persa

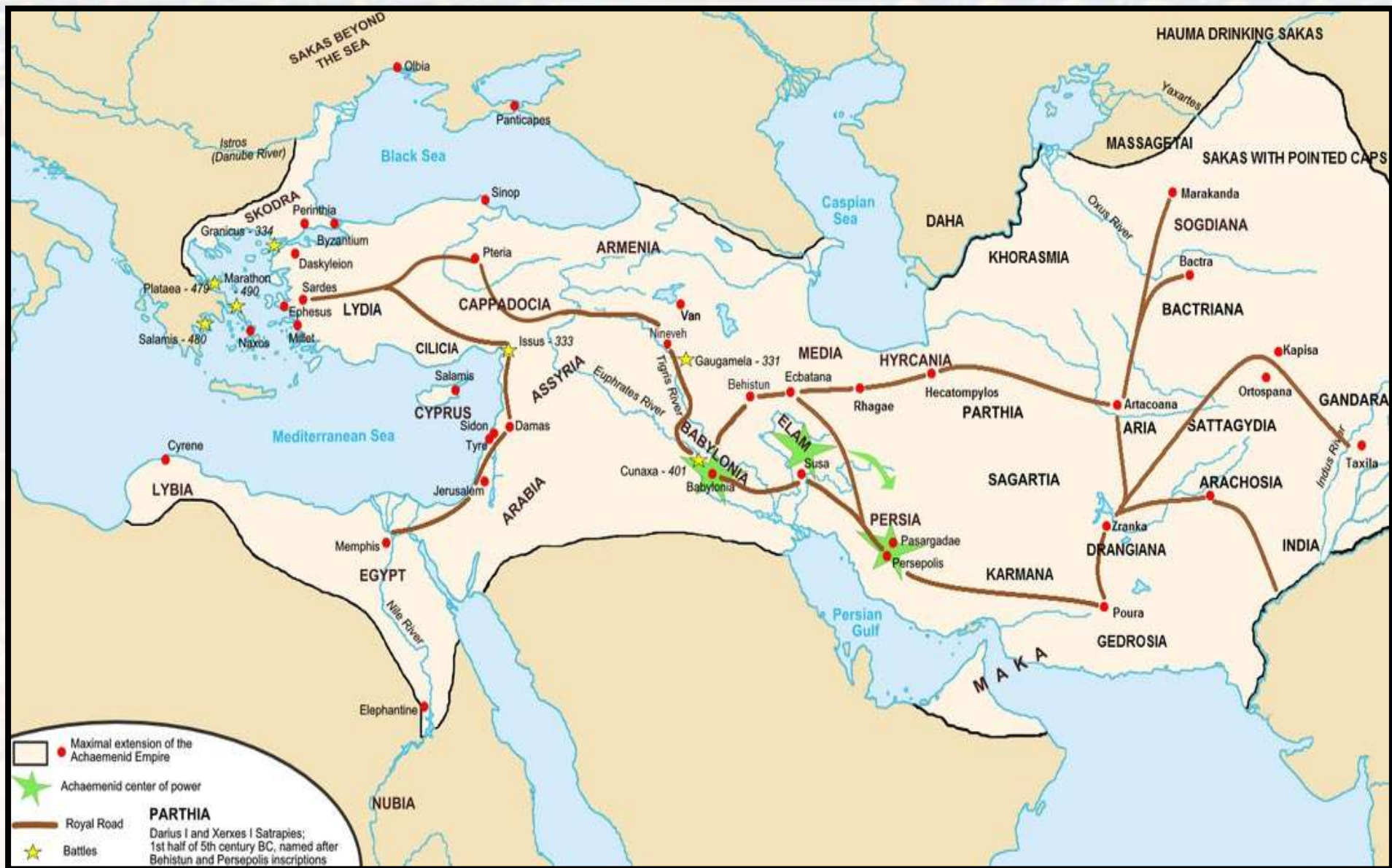
- **Vies principals**

- Disposaven **estacions de pas**
- *Amb subministraments per viatjants autoritzats*
 - Membres Casa reial
 - Oficials
 - Missatgers
 - Delegacions de les satrapies
 - Ambaixades
 - Exèrcits
 - Destacaments transport tributs...



- **Vies secundàries**

- Normalment més curtes
- Travessaven zones muntanyoses i deserts
- Comuniquen petites ciutats i pobles



Ruta reial persa

- **Ruta reial persa**
 - *Construïda època Darios I*
- **Facilitar comunicació ràpida entre Susa i Sardis**
- **Recorregut**
 - Sardis, Nínive, Babilònia, Ecbàtana, Susa
- **Trajecte**
 - 2.699 quilòmetres
 - Missatgers el recorrien en **7 dies**
 - *Recorregut habitual caravana 3 mesos*
 - 111 estacions de relleu



Heròdot

Ni la pluja ni la neu ni la calor ni la foscor de la nit els impedeix l'acompliment de la tasca que els és encomanada amb la màxima rapidesa

Comunicacions Imperi persa

- **Viatges oficials**
 - *Autorització de viatge segellada*
 - Accés a les estacions de pas i vitualles
- **Pirradaziš, Servei missatgeria ràpid a cavall**
 - *Abastava des d'Egipte a la Índia*
 - **Estacions de pas**
 - Un dia de distància a cavall entre elles
 - Relleus homes i cavalls
 - *Sistema més ràpid que el romà*
- **Vies comunicació, integració de l'Imperi**



Sistema de govern imperial

- Territori persa habitat per **pobles diversos**
 - Llengües
 - Religions
 - Sistemes administratius
 - Formes de vida
- **Occident**
 - *Moltes poblacions sedentaritzades*
 - *Centres urbans*
- **Orient**
 - *Persisteix la forma de vida pastoral*
 - *Nòmades o seminòmades*
- **Perses no imposen la seva llengua, cultura o religió**
 - Integració diverses cultures sota el seu domini
 - **Objectiu: Consolidar poder persa**



Població Imperi Aquemènida

Area	Region population
<i>Low estimates</i>	
Egypt	c. 3 500 000
Near East (without Arabia)	c. 12 000 000
Central Asia and India	c. 1 500 000
Whole empire	c. 17 000 000

<i>High estimates</i>	
Mesopotamia	c. 5–6 000 000
Bactria/Sogdiana	c. 2 000 000
Margiana	c. 500 000
Central and eastern Persis	c. 500 000
Susiana and western Persis	c. 1 000 000
Northern Syria	c. 500 000
Cilicia	c. 2 000 000
Western and southern Asia Minor	c. 5 000 000
Syria/Palestine	c. 1 500 000–2 000 000
Egypt	c. 5–6 000 000
Eastern regions of the empire	At least c. 7 000 000
Whole empire	c. 30–35 000 000

Fonts informació principals

Informació arqueològica patrons assentaments

Documentació epigràfica

Estimates of the Population of the Achaemenid empire (McEvedy and Jones 1978: p. 123 (low estimates) and Aperghis 2004: pp. 56–58 (high estimates; cf. also Aperghis 2001: pp. 73–77). Scheidel 2007: p. 63 gives 20 000 000–25 000 000 inhabitants).

Estimació població mundial històrica

Year	PRB (1973–2016) ^[15]	UN (2015) ^[16]	Maddison (2008) ^[17]	HYDE (2010) ^[18]	Tanton (1994) ^[19]	Biraben (1980) ^[20]	McEvedy & Jones (1978) ^[21]	Thomlinson (1975) ^[22]	Durand (1974) ^[23]	Clark (1967) ^[24]	Gapminder 
-10000				2M ^[25]			4M	1–10M			4M
-9000				4M							
-8000	5M			5M					5–10M		
-7000	7M			8M							
-6000	14M			11M							
-5000	27M			18M ^[25]			5M	5–20M			5M
-4000	50M			28M			7M				7M
-3000	100M			45M			14M				14M
-2000				72M			27M				27M
-1000	100M			115M			50M				50M
-500	150M										
-200	227M						150M				150M
1	300M ^[26]	300M	231M ^[27]	188M ^[25]	150M	255M	170M	200M	270–330M	256M ^[28]	170M
100				195M							
200				202M		256M	190M				190M
300				205M							
350										254M	
400				209M		206M	190M				190M
500	280M			210M ^[25]		206M	190M				190M
600				213M		206M	200M			237M	200M
700				226M		207M	210M				207M

Llengües Imperi aquemènida

- **Persa antic**
 - *Idioma de la cort*
 - Llengua coneguda per la minoria persa
- **Elamita (d'Elam)**
 - *Segona llengua oficial a l'imperi*
 - Llengua parlada
- **Babilònic**
 - *Tercera llengua oficial a l'imperi*
 - Llengua escrita a Mesopotàmia
 - *No sabem si parlada*
- **Altres llengües / escriptures**
 - *Egipci a Egipte*
 - *Grec a Àsia Menor*
 - *Llengües anatòliques (Lici, Lidi)*
 - *Llengües irànies (Meda, Aracosi, Bactrià, Sogdià...)*



Administració

- **Extensió i diversitat** Imperi persa
 - *Dificulta l'administració*
- **Arameu**
 - *Llengua parlada a Síria, Palestina, Babilònia*
 - **Funcionalitat i fàcil ús (alfabet)**
 - *Llengua administrativa oficial a tot l'Imperi*
 - *Lingua franca*
- Arameu **unifica** tots els territoris de l'Imperi
 - *Dominis perses predomina el multilingüisme*



Comunicació i administració

- **Ordres reials i satrapals (en persa antic)**

- *Es traduïen a l'arameu*
- *Es feien arribar al territori afectat*
- *Escriba intèrpret ho traduïen a l'idioma indígena si era necessari*

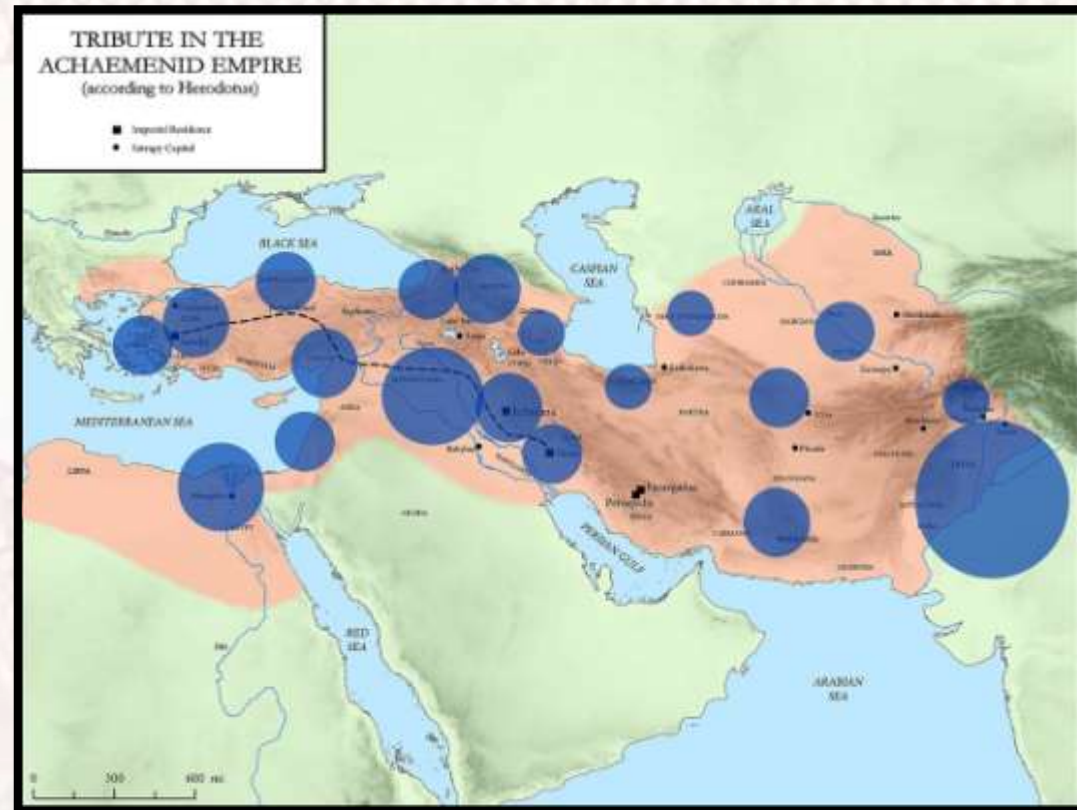
Administration level	Language
King, satraps	Old Persian
Administration: top level	Aramaic
Administration: local level	Egyptian, Elamite, etc.

- **Sepiṛu**, escribes intèrprets

- *Importància administració per gestionar ordres / lleis*

Sistema tributari

- **Sistema tributari**
 - *Establert per Darios I*
 - **Impostos provincials**
 - Pagats en plata
 - *A partir de cadastres de terres provincials*
 - **Tributs pagats en espècie**
 - **Taxes aplicades al comerç**
 - **Tributs com a regal semi-voluntaris pagats per algunes regions**
 - *Regions als límits de l'imperi*
 - **Núbia, Caucas, Aràbia**



Lídia: Origen de la moneda

- Mitjans s. VII a.C., **Creació primeres monedes**
 - **Regne de Lídia** (Anatòlia occidental)
 - **Rei Creso** (560 - 546 a.C.)
 - Dinastia dels Mermnades
 - *Comerç cada vegada més complex i intens*
 - **Monedes d'electre** (aliatge or i plata)
 - Després sistema bimetàl·lic
 - Monedes d'or i de plata
 - **Amb marques i pes**



Lídia: Origen de la moneda

- **Decoració**
 - **Anvers:** Cap de lleó
 - **Revers:** 1 o 2 marques quadrades
- **Prèviament ús moneda**
 - *Ús lingots plata sense encunyar*



Heròdot

Els lidis són els "*primers humans que coneixem que van encunyar i utilitzar moneda d'or i plata*"

Moneda aquemènida. Dàrics

- 546 a.C., **Conquesta persa de Lidia**
- **Darios I**, encunya primeres monedes perses
 - *Seguint el model lidi*
 - **Dàric** d'or / **Dareikos** (en grec)
 - *Desconeixem nom en persa*
 - Moneda molt estable al llarg del temps
 - **Sicle**, moneda de plata



Moneda aquemènida. Dàrics

- **Monetització progressiva economia persa**
 - *Economia comercial conviurà amb bescanvi*
- Ús moneda sempre va predominar a part occidental Imperi
 - *Grans rutes comercials travessaven Àsia Menor, Llevant mediterrani i Egipte*
- No tant a la part oriental
 - *Ús de lingots de plata / plata en brut*



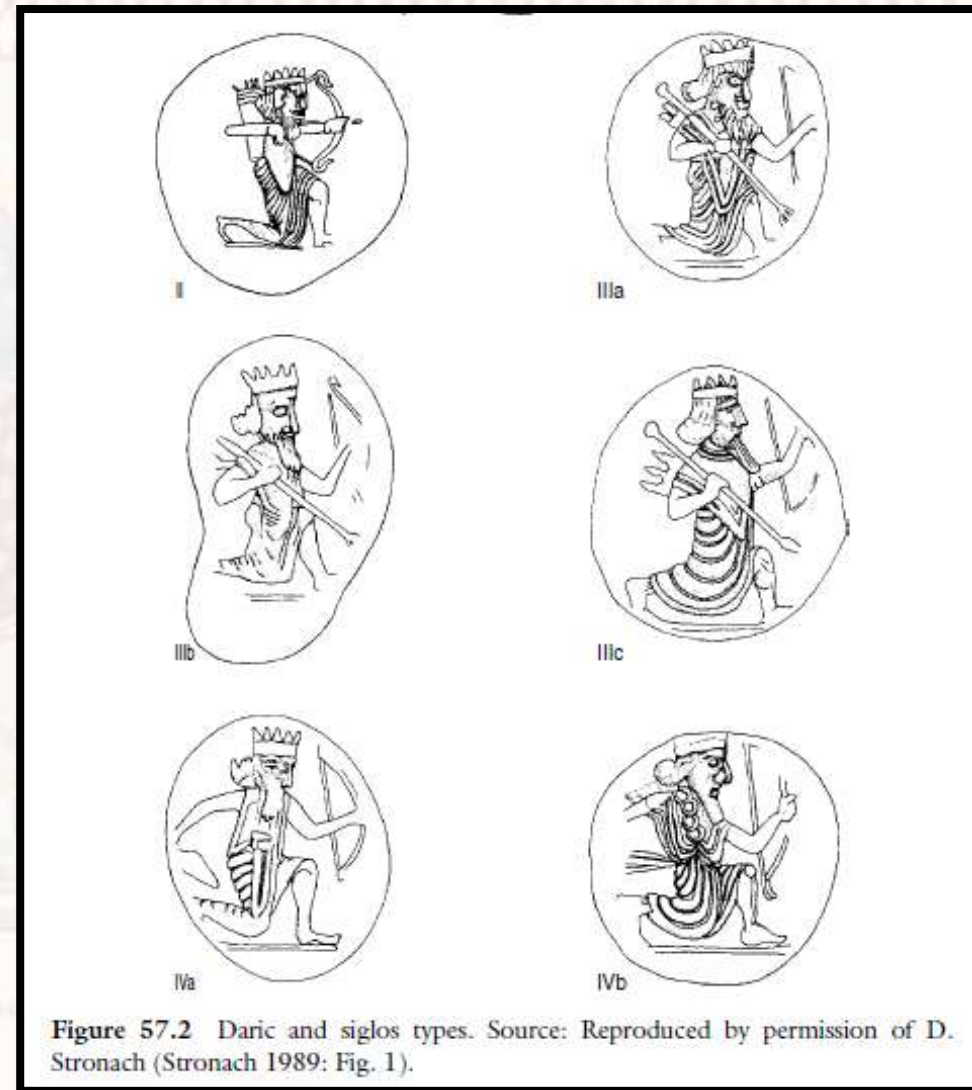
Moneda aquemènida. Dàrics

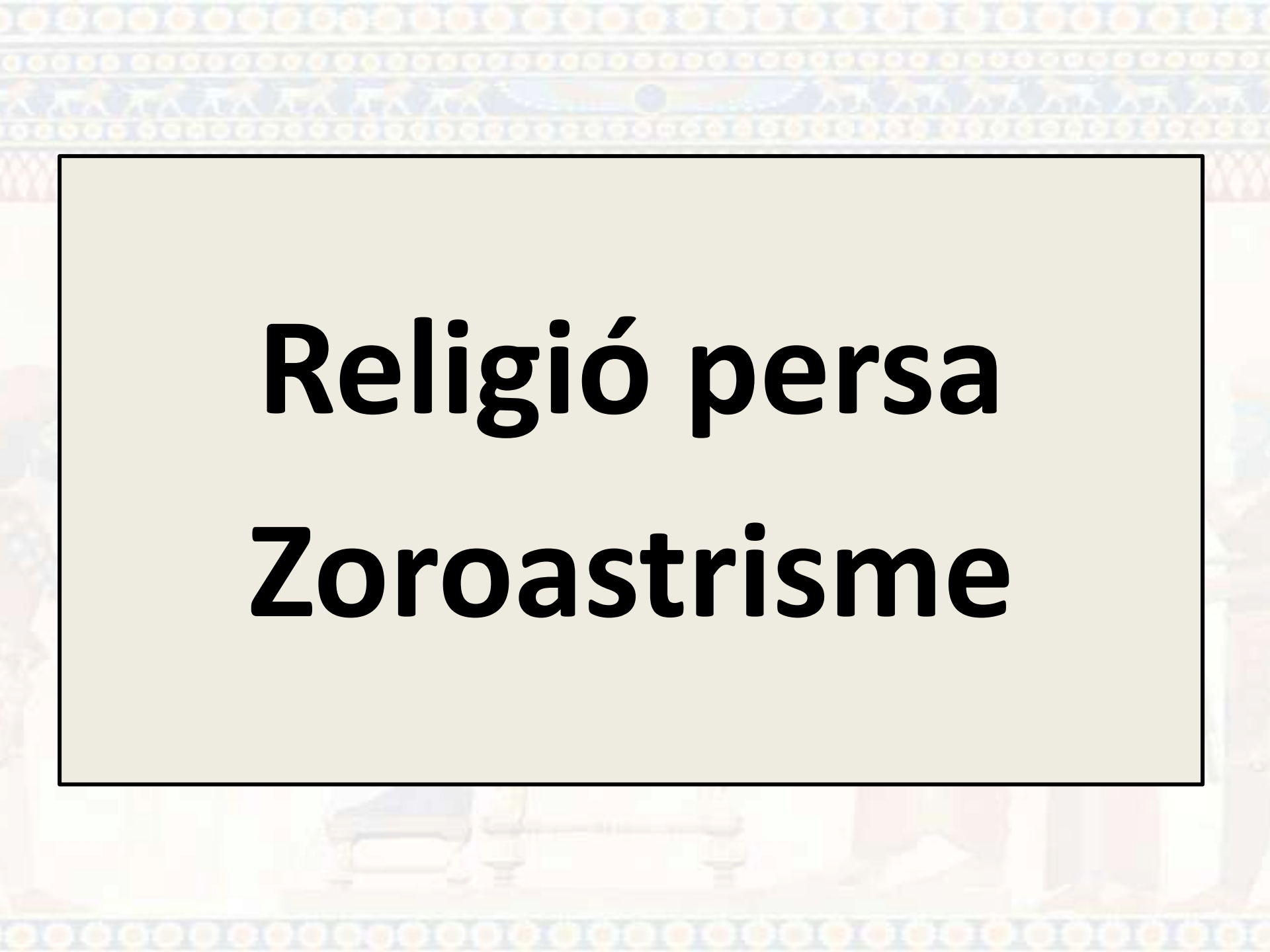
- Anvers Dàric aquemènida
 - Rei com a arquer
 - Rei portant llança
- Funció moneda aquemènida
 - *Econòmica / comercial*
 - *Comunicació ideologia reial*



Moneda aquemènida. Dàrics

- **Comunicació / missatge moneda**
 - Arquer, representació Reialesa
- **Tradició mesopotàmica i irànica**
 - *Arc i llança, armes vinculades amb la reialesa*
 - Capacitat militar del rei persa
 - Rei com a
 - Heroi
 - Guerrer
 - Caçador
 - Protector de l'Imperi



The background features a repeating pattern of stylized Persian motifs, including a row of animals (lions, horses, etc.) and a central sun-like symbol, set against a light beige background.

Religió persa

Zoroastrisme

Religió irànica

- Religió irànica **politeista i dualista**
 - *Establia combat entre les forces divines*
 - Lluita entre el **Bé** (llum) i el **Mal** (obscuritat)
- Mitologia i divinitats medes i perses
 - Derivades del **panteó indo-ari**
- 2 grups de divinitats
 - **Asura o Ahura**, controlen les forces socials
 - *Divinitats benefactores*
 - **Daevas**, dominen les forces de la natura
 - *Divinitats malignes*



Religió irànica

- **Ahuras**

- **Ahura Mazda**, Rei dels déus, saviesa, justícia, creador
- **Mitra**, déu protector de l'ordre, integritat i harmonia
- **Varuna**, déu del cel
- **Anahita**, deessa de les aigües, de la fertilitat, la salut...

- **Daevas**

- **Ahriman**, déu de la discòrdia, líder dels daevas
- **Atar**, déu del foc
- **Vayu-Vata**, déu del vent

- **Lluita eterna entre el Bé i el Mal**

- *Humans han d'escollir un bàndol*



Religió irànica

- Existència **tribu dels mags** (*magi*)
 - *Classe sacerdotal*
 - Monopoli funcions religioses
 - **Sacerdots**, funció heretada de pares a fills
 - *Consellers, endevins...*
- **Rituals pobles irànics**
 - Es realitzaven
 - *En espais a l'aire lliure*
 - *Al voltant d'una foguera (Atar)*
 - Celebracions estacionals
 - En llocs elevats
 - O propers a fonts d'aigua naturals



Mag, adorant en un altar de foc

Zoroastrisme. La religió dels perses

- **Zoroastrisme o mazdeisme (s. X a.C.)**

- *Religió irànica monoteista*
- Basada ensenyaments **Zoroastre**
- **Ahura Mazda**
 - *Divinitat suprema*

- **Zoroastre**, filòsof i profeta persa

- Fundador zoroastrisme
- *Considerat personatge històric*
 - Va viure c. 1000 a.C.
- Revelació divina
- *Reforma religió dualista anterior*
- Zoroastrisme **religió oficial dels perses** al segle VI a.C.



Zoroastrisme. La religió dels perses

- **Ahura Mazda** (divinitat suprema)
engendra
 - Esperit del bé o principi de la veritat (**Spenta Mainyu**)
 - Esperit del mal o principi de la mentida (**Angra Mainyu o Ahriman**)
- *Lluïten eternament pel domini del món*
 - *Convèncer l'ésser humà*
 - *L'únic amb llibertat per a triar*



Zoroastrisme. La religió dels perses

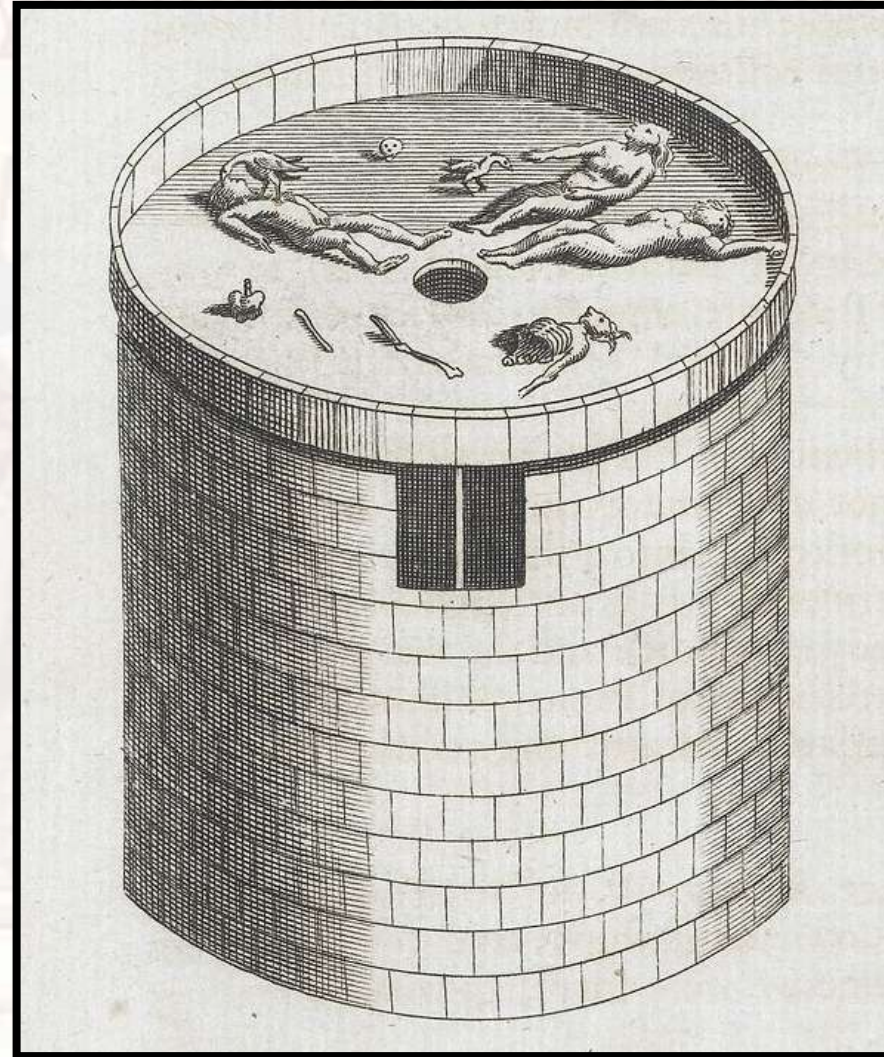
- Zoroastrisme **basat en 5 principis**
 - Ahura Mazda, únic déu, suprem i etern
 - Altres divinitats són emanacions d'Ahura Mazda
 - Ahura Mazda és el bé absolut
 - Angra Mainyu, el seu oponent etern, és el mal absolut
 - Cada persona és lliure d'escollir entre el bé i el mal
 - *La bondat s'expressa amb bons pensaments, bones paraules i bones obres*
- **Qui vivia segons aquets valors**
 - *Viuria una vida plena*
 - *Seria recompensat al Més Enllà*



Ritual funerari

- **Ritual funerari zoroastrià**

- No s'enterrava el cos del difunt
 - *Contaminat / impur*
- *Prohibició cos contaminis la terra o el foc*
- S'exposava als elements (**Torres del silenci**)
- Carn consumida pels voltors
- Després s'enterren els ossos



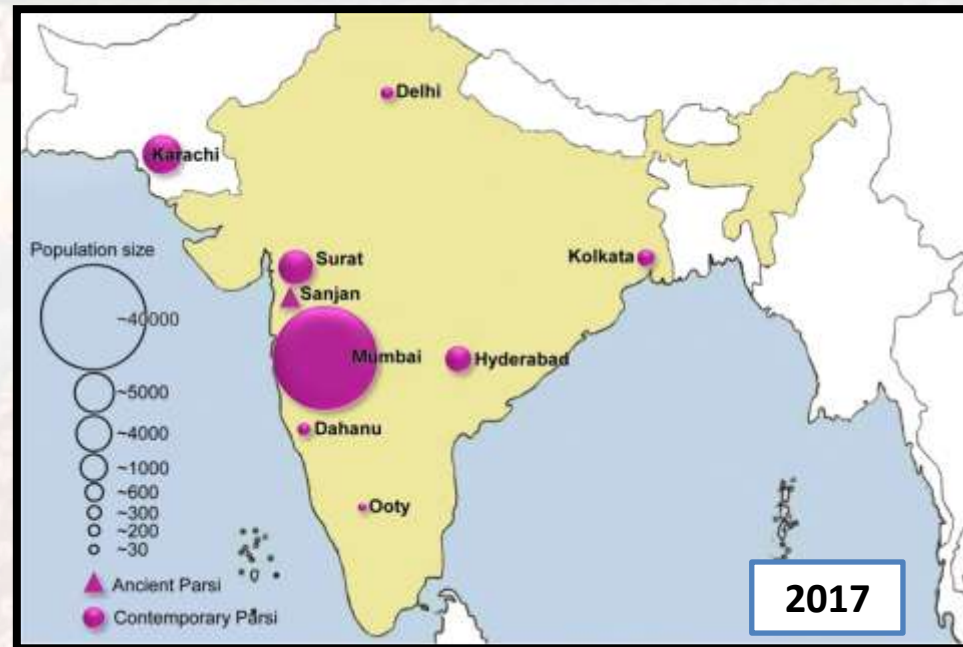
Avesta

- **Avesta**, Conjunt de llibres sagrats del zoroastrisme
 - Escrit en **avèstic**, llengua irànica antiga (llengua indoeuropea)
 - Origen: II mil·lenni a.C.
- Estructurat en diverses parts
 - **Gathas**, Himnes atribuïts a Zoroastre
 - **Yasna**, Normes per a la litúrgia
 - **Visprat**, Instruccions per als fidels i oracions
 - **Videvdad**, vida després de la mort, recta conducta i rituals contra el mal
 - **Yaixt**, himnes dirigits a les divinitats secundàries
 - **Khorda Avesta**, llibre introductori coneixement zoroastrianisme



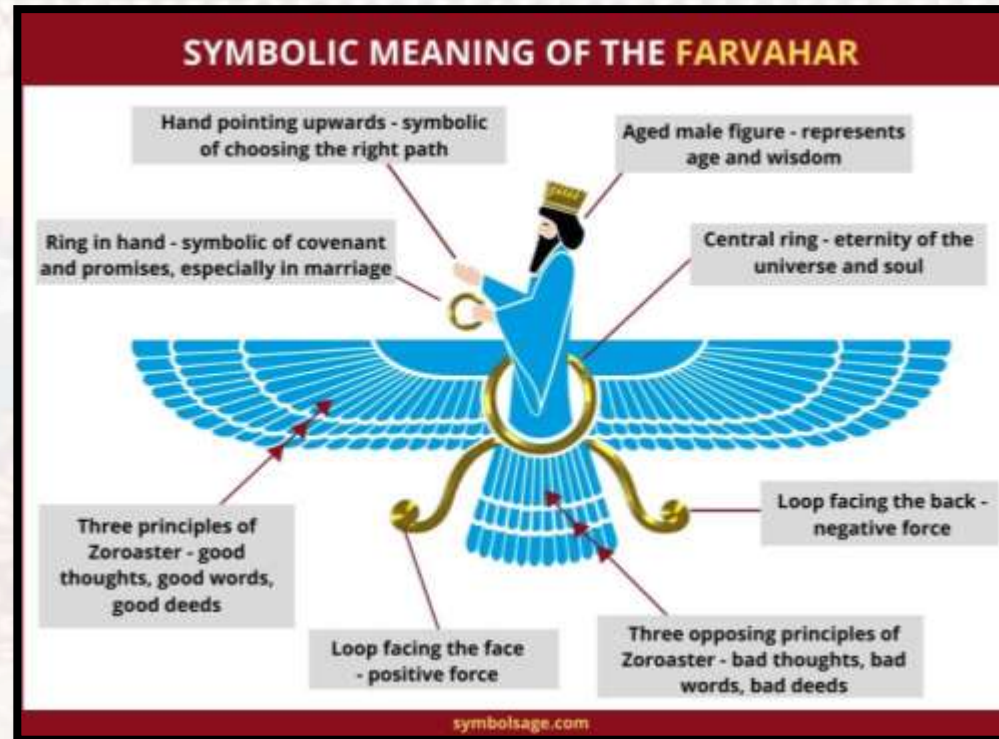
Zoroastrisme

- **Actualment**
 - **Parsis**, població fidel religió zoroastriana
 - 100.000 - 200.000 fidels
 - **Països:** Índia, Iran, Irak
- **Influència posterior Cristianisme i Islam**
 - *Responsabilitat individual salvació*
 - *Vida després de la mort*
 - **Paradís, Infern, Purgatori**
 - Existència Messies
 - Final del temps...
 - ***Precursora religions posteriors***



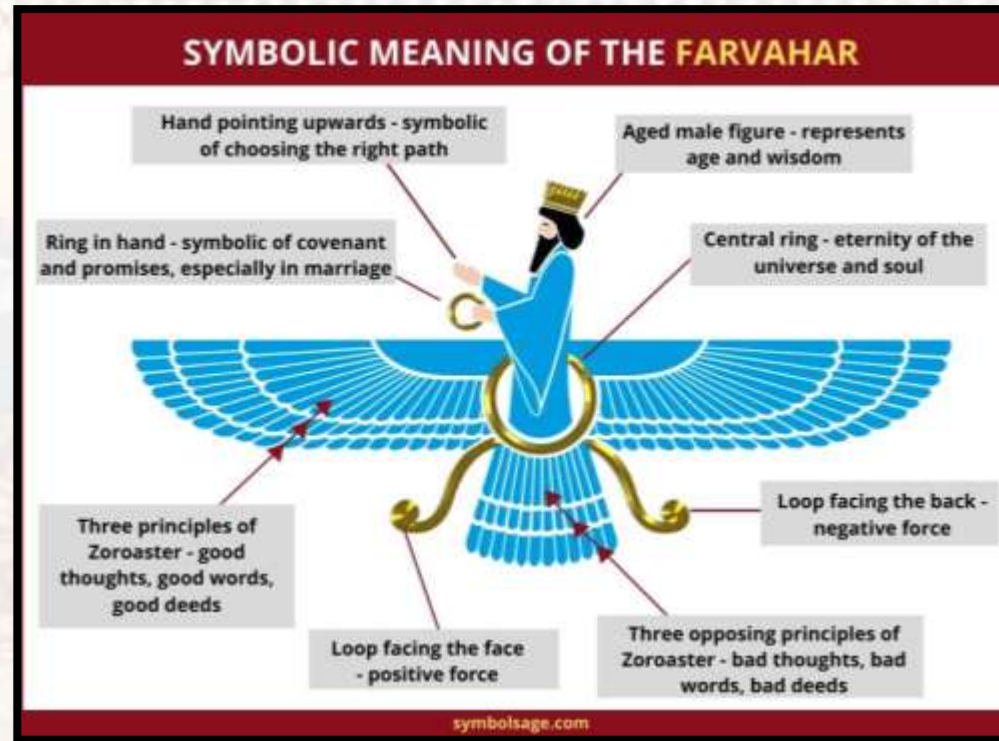
Zoroastrisme: *Faravahar*

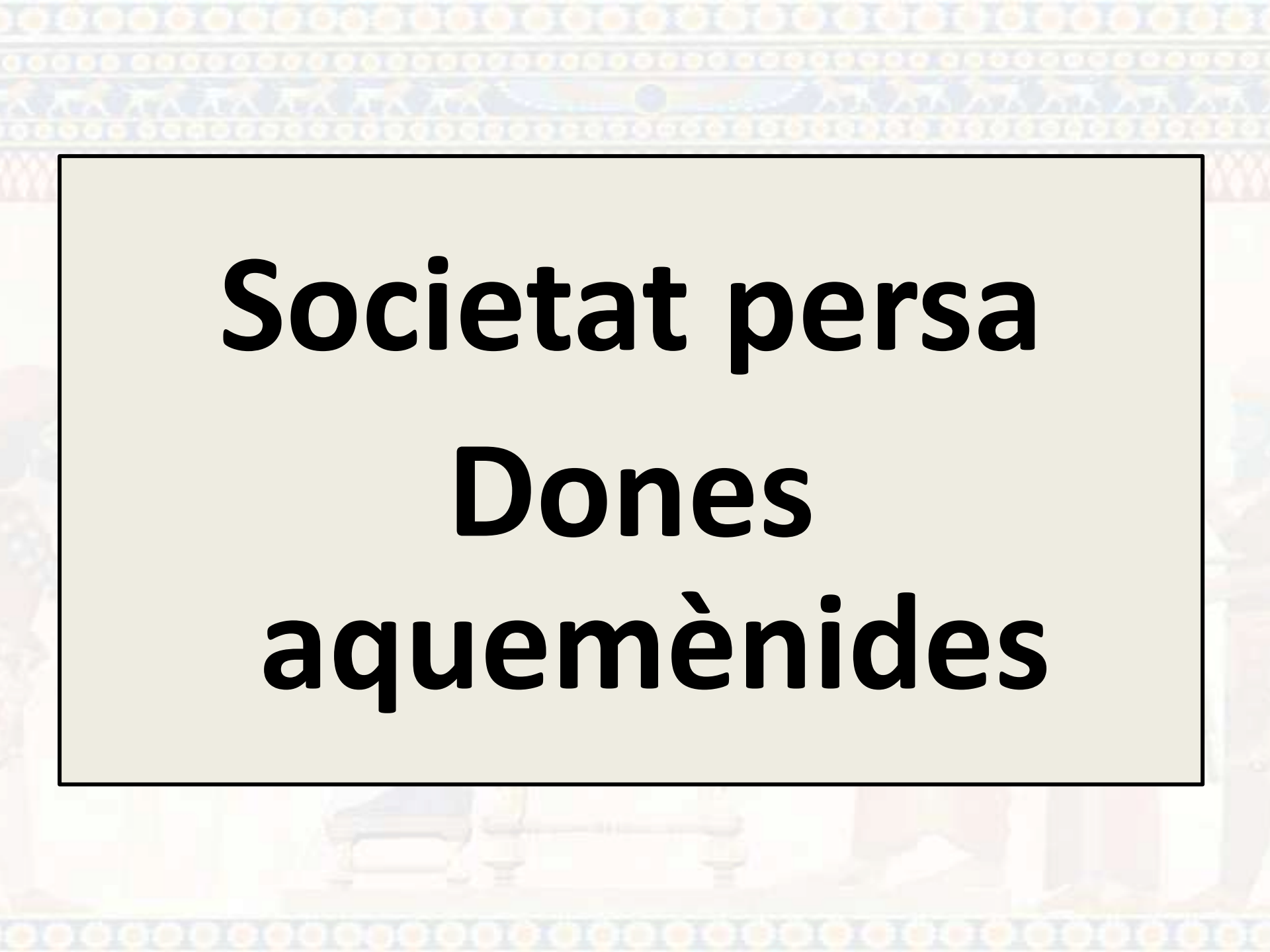
- **Faravahar**
 - Principal símbol zoroastrisme
 - Esperit o geni protector
- **Simbolisme**
- **1. Figura central**, home madur
 - *Saviesa o esperit guia*
- **2. Ales amb 3 nivells plomes**
 - *3 principis a seguir*
 - *Bon pensament*
 - *Bones paraules*
 - *Bones accions*
- **3. Plomes de vol (inferior)**
 - *3 nivells negatius*
 - *Mala reflexió, males paraules i males accions*
 - *Comporta la desgràcia*



Zoroastrisme: *Faravahar*

- **4. 2 bucles laterals**
 - Forces positives (davant)
 - Forces negatives (darrera)
- **5. Anell central**
 - Eternitat de l'Univers i de l'ànima
- **6. Mans esperit o geni**
 - Ma senyalant cap a dalt
 - Camí de la vida
 - Ma amb anell
 - Lleialtat / fidelitat
- **Faravahar**
 - *Representa el propòsit de la vida de cada persona*





Societat persa

Dones

aquemènides

Societat pobles irànics

- Organització social basada en la **tribu**
 - **Pobles o Confederacions tribals**
 - Amb una mateixa llengua, religió i lligams de parentiu
- **Societat irànica (migrant)**
 - Grups nòmades / seminòmades
 - **Aristocràcia domina tribu**
 - Diferències socials
 - *No tan marcades com a les civilitzacions sedentàries*



Societat pobles irànics

- **Pobles pastors**

- (ss. X – IX a.C.)
- Criança d'animals
 - *Cavall, vaques, ovelles, camells*
- Agricultura de caràcter secundari

- **Sedentarització medes i perses**

- (ss. VIII – VII a.C.)
- Contacte amb societats Pròximo-orientals
- Creació imperis
- *Evolució cap a societats més diferenciades*



Societat persa

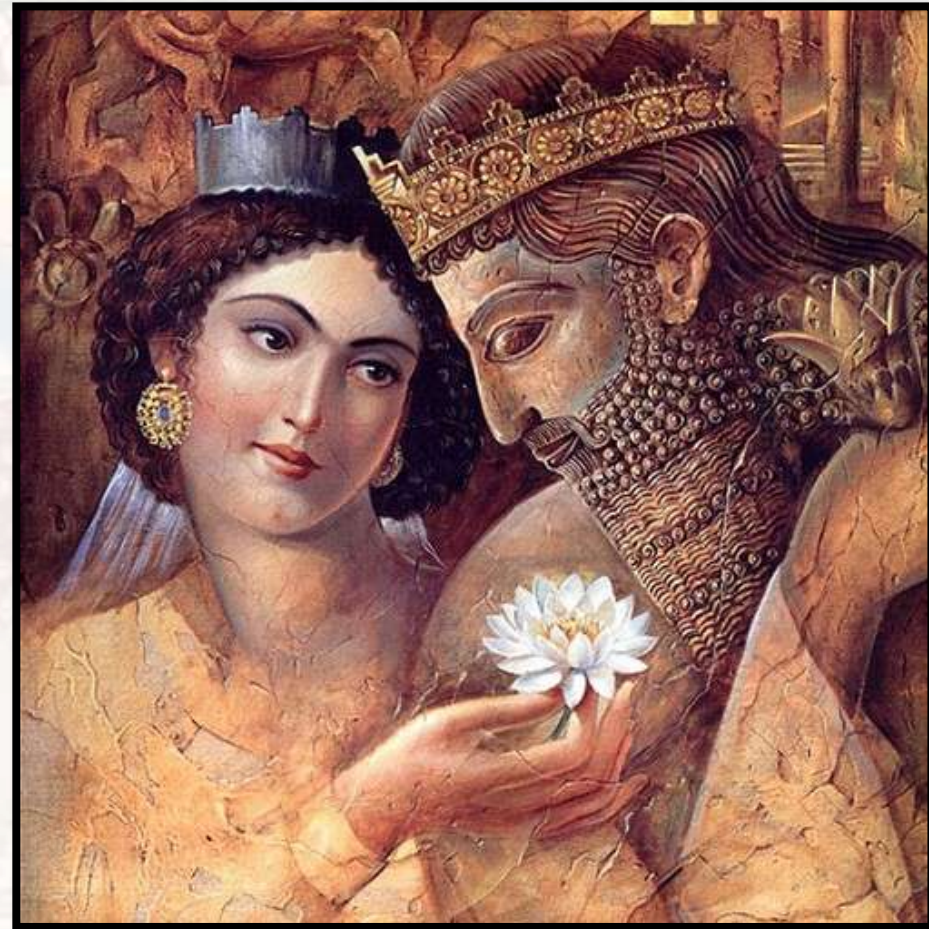
- **Organització de tipus feudal**

- **Rei i la família reial** (Aquemènides)
- **Sacerdots (magi)**
 - Monopoli funcions religioses
- **Aristocràcia**
 - Principals famílies perses
 - Consellers i col·laboradors del rei
- **Comandaments militars**
- **Comerciants**
 - “Classe mitjana”
- **Artesans**
 - Treballadors manuals especialitzat
- **Camperols**
- **Esclaus**



Dones a la Pèrsia Aquemènida

- **Dones família reial**
 - *Existia una jerarquia*
 - Mare del Rei
 - Reina consort
 - Filles reials
 - Concubines reials...
 - *Normalment esclaves, presoners o princeses estrangeres*
 - *No existència harem amb dones recloses*
- Rei es casava habitualment amb **dones de la família reial**
 - *O de família noble*
 - *Mai parents pròxims*



Dones a la Pèrsia Aquemènida

- **Dones família reial**
 - *Acompanyaven al rei als seus viatges*
 - *Podien participar a les caceres i banquets reials*
 - *Dones reials i famílies nobles **reben educació***
 - *Equitació o tir amb arc*
- Dones reials **podia viatjar**
 - Acompanyades de personal
 - Podien gestionar la seva pròpia fortuna / assumptes



Dones a la Pèrsia Aquemènida

- **Dones noblesa**
 - No vivien de forma reclosa
 - Apareixien en públic
 - Viatjaven amb els seus marits
 - Participaven a caceres, celebracions i festivitats
- *Mai cap dona va governar l'Imperi persa*
 - Com a reina o regent
 - *Podien tindre molta influència al govern*
- Tampoc presència
 - Administració imperial
 - Servei religiós
- **Múltiples referències a dones**
 - Treballadores (a les capitals reials)
 - Treballaven al costat dels homes



Bibliografía

- **Hermann Bengtson**, *Griegos y Persas: El mundo mediterráneo en la Edad Antigua*, I: Akal, 2021
- **Joaquín Velázquez Muñoz**, *Los caminos reales del Imperio persa aqueménida*, Dilema, 2016
- **Felip Masó Ferrer**, *Historia antigua de Persia. De Ciro a Alejandro*, Dstoria Edicions, 2016
- **Vesta Sarkhosh Curtis**, *Mitos persas: (El pasado legendario)*, Akal, 1996
- **Francisco Javier Gómez Espelosín**, *Memorias perdidas. Grecia y el mundo oriental*, Akal, 2013
- **Carlos G. Wagner**, *Historia del Cercano Oriente* (Colección Manuales Universitarios, 59, Ediciones Universidad de Salamanca 2005
- **Jorge Pisa**, *Breve historia de los persas*, Nowtilus, 2011